

Συνέντευξη Τύπου του Προέδρου της Δημοκρατίας για τις πρώτες 120 ημέρες της διακυβέρνησης του

Εισαγωγική ομιλία του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Δημήτρη Χριστόφια για το Κυπριακό Πρόβλημα

Όταν αναλάβαμε την Προεδρία της Δημοκρατίας, διακηρύξαμε ότι πρωταρχικός στόχος της διακυβέρνησής μας είναι η επίτευξη λύσης στο Κυπριακό το συντομότερο δυνατό. Λύσης που να αίρει την κατοχή και να επανενώνει το έδαφος, το λαό, τους θεσμούς και την οικονομία του κράτους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί στα πλαίσια μιας διζωνικής, δικαιοδικής ομοσπονδίας, όπως προβλέπουν οι Συμφωνίες Υψηλού Επιπέδου του 1977 και 1979. Η ενωμένη ομοσπονδία δικαιοδική, διζωνική Κυπριακή Δημοκρατία θα είναι κράτος με μια κυριαρχία, μια ιθαγένεια και μια διεθνή προσωπικότητα στα πλαίσια της οποίας θα υπάρχει πολιτική ισότητα των δύο κοινοτήτων όπως ορίζεται στα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Η λύση θα αποκαθιστά και θα κατοχυρώνει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες ολόκληρου του λαού και θα στηρίζεται στα περί Κύπρου ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και στις αρχές του διεθνούς και του ευρωπαϊκού δικαίου.

Έχοντας υπόψη την όλη κατάσταση στο Κυπριακό είχαμε υπογραμμίσει την ανάγκη όπως η ελληνοκυπριακή πλευρά αναλάβει την πρωτοβουλία των κινήσεων για να τερματιστεί η στασιμότητα, με τη διαμόρφωση πολιτικής που να στηρίζεται σε αρχές αλλά και που να είναι διεκδικητική και ευέλικτη.

Μέσα από αυτή την πολιτική προσπαθήσαμε όπως ενεργοποιηθούν προς την ορθή κατεύθυνση όλοι οι παράγοντες που διαδραματίζουν ή μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο στο Κυπριακό για τη δημιουργία δυναμικής για δίκαιη υπό τις περιστάσεις, βιώσιμη και λειτουργική λύση. Για την υλοποίηση αυτής της πολιτικής είχαμε δεσμευτεί ότι θα κινηθούμε προς δύο κατευθύνσεις.

Πρώτον, προς την κατεύθυνση της τουρκοκυπριακής κοινότητας έτσι ώστε από κοινού Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι να εργαστούμε για την επίλυση του Κυπριακού.

Δεύτερον, προς την κατεύθυνση της διεθνούς κοινότητας για αλλαγή του αρνητικού σε βάρος μας κλίματος και για αναζωογόνηση του ενδιαφέροντος της για λύση και επανένωση της Κύπρου.

Η συνάντησή μου με τον Τουρκοκύπριο ηγέτη κ. Ταλάτ στις 21 Μαρτίου, αποτέλεσε την αφετηρία για υλοποίηση της πρώτης δέσμευσης. Σ' αυτή συμφωνήσαμε να προχωρήσουμε στη σύσταση Ομάδων Εργασίας και Τεχνικών Επιτροπών για συζήτηση θεμάτων ουσίας και μέτρων καθημερινότητας αντίστοιχα. Αυτό άλλωστε προέβλεπε η Συμφωνία της 8ης Ιουλίου 2006.

Συμφωνήσαμε, επίσης, για τη διάνοιξη της οδού Λήδρας, που έγινε πραγματικότητα στην πρώτη της φάση, καθώς και για την έναρξη διαλόγου για διάνοιξη κι άλλων οδοφραγμάτων στη διαχωριστική γραμμή, με προτεραιότητα αυτό στο Λιμνίτη. Η διάνοιξη της Οδού Λήδρας είναι γεγονός που βοήθησε στην ενίσχυση της επαφής και της επικοινωνίας μεταξύ των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων. Παράλληλα, αποτέλεσε εξέλιξη που συνέβαλε στην προβολή διεθνώς της ανάγκης για τερματισμό της διαίρεσης της Κύπρου μέσα από λύση που να επανενώνει το νησί. Θέλω να διαβεβαιώσω ότι θα συνεχίσουμε τις προσπάθειες για διάνοιξη του οδοφράγματος του Λιμνίτη ως προτεραιότητα κι ελπίζουμε ότι αυτό σύντομα θα επιτευχθεί. Είμαστε έτοιμοι για τη διάνοιξη και άλλων σημείων διέλευσης.

Μιλώντας για μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης και μέτρα καθημερινότητας σημειώνω τη συμφωνία που έχει επιτευχθεί μεταξύ των δύο κοινοτήτων για υλοποίηση έξι μέτρων καθημερινότητας και ελπίζω άμεσα να τεθούν σε εφαρμογή. Εκφράζω την ευχή και την προσδοκία ότι σύντομα ο διάλογος στις Τεχνικές Επιτροπές θα αποδώσει κι άλλα μέτρα.

Τη συνάντηση της 21ης Μαρτίου, ακολούθησαν ακόμα δύο. Μια στις 23 Μαΐου και μια την 1η Ιουλίου. Σ' αυτές τις συναντήσεις διευκρινίστηκε ότι η βάση διαπραγμάτευσης είναι η διζωνική, δικαιοδική ομοσπονδία με μια κυριαρχία, μια ιθαγένεια και μια διεθνή προσωπικότητα στα πλαίσια της οποίας θα υπάρχει πολιτική ισότητα όπως ορίζεται από τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ. Το ξεκαθάρισμα της βάσης διαπραγμάτευσης αποτελεί σημαντικό βήμα μπροστά. Πιο μπροστά από ό,τι προέβλεπε η Συμφωνία της 8ης Ιουλίου 2006. Είναι ένα βήμα που επιτεύχθηκε με σκληρή δουλειά και συνεχή προσπάθεια, με προσήλωση στις αρχές λύσης, αλλά και ευελιξία. Είναι πολύ σημαντικό να λεχθεί ότι για πρώτη φορά σε δήλωση των ηγετών των

δύο κοινοτήτων, γίνεται αναφορά για μια κυριαρχία, μια ιθαγένεια και μια διεθνή προσωπικότητα, ως συμφωνημένο θέμα, κι αυτό από μόνο του αποτελεί γεγονός μεγάλης σημασίας.

Στην επόμενη συνάντηση με τον κ. Ταλάτ, στις 25 Ιουλίου, αφού γίνει η τελική ανασκόπηση των αποτελεσμάτων και του παραχθέντος έργου στις Ομάδες Εργασίας και τις Τεχνικές Επιτροπές, θα αποφασίσουμε αν θα προχωρήσουμε σε απευθείας συνομιλίες. Θέλω στο σημείο αυτό να τονίσω ότι όσα από την 21η Μαρτίου επιτυγχάνονται είναι αποτέλεσμα της αλληλοκατανόησης μεταξύ των δύο ηγετών. Κάνω αυτή τη διαπίστωση χωρίς καθόλου να παραγνωρίζω τις διαφορετικές προσεγγίσεις που υπάρχουν και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουμε.

Η δεύτερη δέσμευσή μας ήταν να δραστηριοποιηθούμε προς την κατεύθυνση του διεθνούς παράγοντα. Τόσο προς τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών όσο και προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η εκλογή μας στην Προεδρία της Δημοκρατίας είναι γεγονός ότι αποτέλεσε την απαρχή για αναστροφή του αρνητικού κλίματος. Με τις πρωτοβουλίες που αναλάβαμε ο διεθνής παράγοντας σήμερα μας πιστώνει με καλή θέληση και με πίστη στη λύση του Κυπριακού. Το διεθνές κλίμα είναι πλέον ευνοϊκό, γεγονός που κάνει τον πολιτικό μας λόγο πιο αξιόπιστο κι αυτό μας δίνει την ευχέρεια για πρωτοβουλίες και χειρισμούς.

Απευθυνόμαστε προς τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών επιδιώκοντας τη συλλογική δράση των πέντε Μόνιμων Μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας στη βάση των περί Κύπρου ψηφισμάτων του Διεθνούς Οργανισμού. Αυτή η προσέγγιση ήδη απέφερε ένα θετικό ψήφισμα και μια θετική προεδρική δήλωση του Συμβουλίου Ασφαλείας για την Κύπρο και το Κυπριακό.

Το κλίμα έχει αλλάξει προς το θετικότερο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το Συμβούλιο της Ευρώπης. Εν όψει του γεγονότος ότι η Τουρκία βρίσκεται σε πορεία ενταξιακών διαπραγματεύσεων, ζητήσαμε από την Ευρωπαϊκή Ένωση όπως ασκήσει την επιρροή της, έτσι ώστε η χώρα αυτή να υλοποιήσει τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει έναντι της Ένωσης και έναντι της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ζητήσαμε επίσης όπως η Τουρκία συνεργαστεί για λύση στο Κυπριακό που να είναι προς το συμφέρον πρώτιστα των Κυπρίων.

Θεωρούμε ότι η ομιλία του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Μπαρόζο ενώπιον της τουρκικής Εθνοσυνέλευσης, στην οποία ζήτησε από την Τουρκία να υλοποιήσει τις υποχρεώσεις της και να συνεργαστεί για λύση στο Κυπριακό, είναι έκφραση της αποφασιστικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διαδραματίσει πιο ενεργό ρόλο στη λύση του Κυπριακού, πράγμα που επιτεύχθηκε κατόπιν των δικών μας ενεργειών προς την κατεύθυνση της Ένωσης.

Στα πλαίσια της ενίσχυσης των σχέσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας με τις χώρες Μόνιμα Μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας, επιδιώξαμε την ομαλοποίηση, ενίσχυση και παραπέρα ανάπτυξη των σχέσεων της χώρας μας με τη Μεγάλη Βρετανία, η οποία αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους εταίρους για την Κύπρο. Όπως είναι γνωστό οι σχέσεις των δύο χωρών είχαν διασαλευτεί έπειτα από την υπογραφή του Μνημονίου στρατηγικής συμμαχίας της Μεγάλης Βρετανίας με την Τουρκία, στο οποίο περιλαμβάνονταν πρόνοιες για αναβάθμιση του ψευδοκράτους.

Το Μνημόνιο Συναντίληψης της Κυπριακής Δημοκρατίας με τη Μεγάλη Βρετανία, το οποίο υπογράψαμε με τον Βρετανό Πρωθυπουργό κατά τη διάρκεια της επίσκεψης εργασίας που πραγματοποιήσα πρόσφατα στη βρετανική πρωτεύουσα, έχει αποκαταστήσει τις σχέσεις και έχει θέσει τα γερά θεμέλια για ανάπτυξη και εμβάθυνση των σχέσεων της Κύπρου και της Μεγάλης Βρετανίας προς αμοιβαίο όφελος.

Αγαπητοί εκπρόσωποι των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης,

Εκτιμούμε ότι ο απολογισμός των εκατό είκοσι πρώτων ημερών της Προεδρίας μας αναφορικά με το Κυπριακό, είναι θετικός. Ο τερματισμός της στασιμότητας, η κινητικότητα που υπάρχει, ο διάλογος που διεξάγεται μεταξύ των δύο κοινοτήτων στο επίπεδο των Ομάδων Εργασίας και των Τεχνικών Επιτροπών, ο διάλογος του Προέδρου της Δημοκρατίας και του κ. Ταλάτ και η προοπτική για έναρξη απευθείας διαπραγματεύσεων, το ενδιαφέρον του διεθνούς παράγοντα, η ανατροπή του αρνητικού κλίματος που υπήρχε διεθνώς σε βάρος της ελληνοκυπριακής πλευράς, είναι τα τεκμήρια του θετικού απολογισμού.

Αυτός ο θετικός απολογισμός δεν μας εφησυχάζει ούτε και ατονίζει τις προσπάθειές μας για λύση. Η λύση του Κυπριακού εξακολουθεί να είναι πολύ δύσκολη και περίπλοκη και γίνεται ακόμα πιο δύσκολη λόγω και της

κατάστασης που επικρατεί στην Τουρκία. Τα εμπόδια που πρέπει να ξεπεράσουμε είναι πολλά και σύνθετα μέχρι να φτάσουμε στην πολυπόθητη εκείνη μέρα της λύσης.

Άλλωστε, θα θέλαμε να θυμίσουμε ότι εμείς ευθύς εξαρχής είχαμε τονίσει ότι δεν διαθέτουμε μαγικό ραβδί που ως δια μαγείας θα λύσει το Κυπριακό. Είχαμε υπογραμμίσει τις δυσκολίες όπως επίσης και το γεγονός ότι δεν εξαρτώνται όλα από εμάς. Το θετικό γεγονός ότι γίνεται αποδεκτό από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών αλλά και γενικά από όλους τους ενδιαφερομένους ότι η λύση θα εξευρεθεί από τους Κυπρίους για τους Κυπρίους, δεν απαλλάσσει την Τουρκία από τις ευθύνες της.

Το κλειδί της λύσης είναι στα χέρια της Τουρκίας και από τη δική της θέληση εν πολλοίς εξαρτάται η λύση. Είχαμε, όμως, δηλώσει ότι εμείς θα εξαντλήσουμε κάθε περιθώριο των δικών μας δυνατοτήτων και του δικού μας ρόλου, για να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις να φτάσουμε σε λύση.

Αυτό κάνουμε από την πρώτη μέρα που αναλάβαμε την Προεδρία και τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα πιστεύουμε ότι δικαιώνουν την πολιτική μας. Δικαιώνουν τη θέση μας ότι απέναντι στη στασιμότητα και τα αδιέξοδα που προκαλεί η στάση της Τουρκίας, εμείς πρέπει να βγαίνουμε μπροστά με συγκεκριμένες και συνεχείς πρωτοβουλίες που να στηρίζονται στις αρχές λύσης του Κυπριακού, προς διάφορες κατευθύνσεις.

Σημαντικό στοιχείο για την επιτυχία του αγώνα μας είναι η ενότητα και η ύπαρξη συναίνεσης στο εσωτερικό μέτωπο. Είναι σημαντικό, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να τυγχάνει της στήριξης των πολιτικών δυνάμεων στις προσπάθειες για λύση. Πιστεύω ότι ο Πρόεδρος τυγχάνει αυτής της στήριξης ανεξάρτητα από τις επιμέρους απόψεις και επιφυλάξεις που διατυπώνουν διάφορες πολιτικές δυνάμεις για τις εξελίξεις. Δείγμα τούτου αποτελεί και η ομόφωνη ανακοίνωση του Εθνικού Συμβουλίου που συνεδρίασε την περασμένη βδομάδα. Θέλω να ευχαριστήσω για τη στήριξη και να επαναλάβω ότι θα συνεχίσω με την ίδια αφοσίωση και την ίδια συνέπεια να εργάζομαι για την επίλυση του Κυπριακού στη βάση των προγραμματικών μου θέσεων και διακηρύξεων.

Κλείνοντας, θα ήθελα να αναφερθώ και στο θέμα της αναβάθμισης της λειτουργίας του Εθνικού Συμβουλίου. Έχω ζητήσει από τις πολιτικές δυνάμεις να καταθέσουν τις απόψεις τους και ήδη τις έχουν καταθέσει, για την καλύτερη λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου. Σύντομα, θα ασχοληθούμε και μ' αυτό το θέμα και μέσα από το διάλογο με τις πολιτικές δυνάμεις προσδοκούμε ότι θα ενισχύσουμε τη λειτουργία του έτσι ώστε να ενισχυθεί η συλλογικότητα προς όφελος της ενότητας στο εσωτερικό μέτωπο και της παροχής συλλογικής στήριξης στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας που είναι ο διαπραγματευτής της ελληνοκυπριακής πλευράς.

Απαντήσεις του Προέδρου Χριστόφια σε ερωτήσεις πάνω στο κυπριακό πρόβλημα

Ερώτηση: Θα ήθελα να ρωτήσω τι θα θεωρήσετε ότι θα είναι επαρκής πρόοδος στις Ομάδες Εργασίας που ασχολούνται με τις βασικές πτυχές του Κυπριακού ώστε να δικαιολογείται η έναρξη απευθείας διαπραγματεύσεων; Αυτό το ερωτώ δεδομένης της θέσης σας, που έχετε επαναλάβει πολλές φορές, ότι θα πρέπει να υπάρχει ικανοποιητική πρόοδος για να διασφαλίζει την όσο το δυνατόν επιτυχή εξέλιξη των διαπραγματεύσεων, αλλά και υπό το φως των πληροφοριών που μέχρι στιγμής αναφέρουν ότι σε ό,τι αφορά βασικά θέματα όπως το εδαφικό, το περιουσιακό και οι εγγυήσεις δεν υπάρχει σημαντική σύγκλιση, αλλά μεγάλο χάσμα. Επίσης, μετά την τελευταία συνάντησή σας με τον κ. Ταλάτ υπάρχουν έντονες πληροφορίες ότι οι δύο πλευρές έχουν σχεδόν συναινέσει μεταξύ τους για έναρξη απευθείας διαπραγματεύσεων το φθινόπωρο, πιθανότατα το Σεπτέμβριο.

Απάντηση: Κατ' αρχήν, δεν θα στηρίξω την απάντησή μου στις πληροφορίες που κυκλοφορούν. Την απάντησή μου θα τη στηρίξω σε συγκεκριμένα δεδομένα όταν θα φτάσει η ώρα. Ακόμα έχουμε δεκαπέντε τόσες ημέρες. Ήδη εργάζονται πιο εντατικά, με δική μας εντολή, οι Ομάδες Εργασίας και οι Τεχνικές Επιτροπές ώστε να επιτευχθεί ακόμα μεγαλύτερη πρόοδος και ακόμα μεγαλύτερη σύγκλιση. Γιατί, δεν συμφωνώ με τις απόλυτες διαπιστώσεις που γίνονται ότι δεν υπάρχει καμία πρόοδος και καμία ουσιαστική σύγκλιση για να μπορούμε να κτίσουμε πάνω σ' αυτό το δεδομένο την πιθανότητα έναρξης απευθείας διαπραγματεύσεων. Θέλουμε να υπάρξει περισσότερη σύγκλιση.

Σε διάφορες Ομάδες έχει γίνει πρόοδος και υπάρχει σύγκλιση σε αρκετά σημαντικά σημεία. Κατά συνέπεια, δεν είναι η ώρα τώρα για να πω πόση είναι η πρόοδος, ποια είναι η μεζούρα που μετρά κανένας την πρόοδο ούτως ώστε να καταλήξει τι να γίνει, αν θα γίνει απευθείας διαπραγμάτευση μεταξύ των δύο κοινοτήτων. Κάποια στιγμή δημιουργείται η εντύπωση ότι θα πάμε με τον κ. Ταλάτ, μετά από το τέλος της δουλειάς των Ομάδων Εργασίας, να υπογράψουμε τη λύση στο κυπριακό πρόβλημα. Τα πράγματα δεν είναι έτσι.

Στην εισαγωγή μου είπα ότι θα αντιμετωπίσουμε δυσκολίες και όταν αρχίσει η απευθείας διαπραγμάτευση. Οι δύο κοινότητες έχουν απόψεις διαφορετικές πάνω σε διάφορα ζητήματα. Το γεγονός όμως ότι έχουμε ήδη συναποφασίσει ότι η λύση θα είναι διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία με πολιτική ισότητα, όπως αυτή περιγράφεται από τα Ηνωμένα Έθνη, ότι το κράτος αυτό θα είναι ένα κράτος, με μια κυριαρχία, μια ιθαγένεια και μια διεθνή προσωπικότητα, θα μας καθοδηγήσει, ασφαλώς, στη διάρκεια των απευθείας συνομιλιών όταν αυτές θα αρχίσουν. Κατά συνέπεια, υπάρχει κάποια πρόοδος, υπάρχει σύγκλιση σε αρκετά ζητήματα, υπάρχουν διαφορετικές απόψεις, αλλά την τελική εκτίμηση θα την κάνουμε στις 25 του μήνα μαζί με τον κ. Ταλάτ. Τότε θα εμφανιστώ ενώπιον του κυπριακού λαού να πω την άποψή μου πώς και γιατί, αν αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις γιατί πρέπει να αρχίσουν αυτές οι διαπραγματεύσεις, αν όχι γιατί όχι.

Ερώτηση: Τόσο στο κοινό ανακοινωθέν της τελευταίας σας συνάντησης όσο και τώρα στην εισαγωγή σας έχετε αναφέρει ότι η κυριαρχία είναι μία και μόνη όπως και η ιθαγένεια, αλλά απαιτείται η συζήτηση των λεπτομερειών στην εφαρμογή τους. Ποιες είναι αυτές οι λεπτομέρειες και πόσο μπορούν αυτές οι λεπτομέρειες να ανατρέψουν αυτή τη φιλοσοφία;

Απάντηση: Έχω την άποψη ότι καμία λεπτομέρεια δεν μπορεί να ανατρέψει αυτή τη φιλοσοφία ούτε και υπάρχει περίπτωση να δεχθούμε να ανατραπεί αυτή η φιλοσοφία. Αλλά θέλω να πιστεώω, και πιστεώω, και σας το λέω υπεύθυνα ότι ούτε ο κ. Ταλάτ έχει διεκδικήσει την ανατροπή αυτής της φιλοσοφίας. Ο κ. Ταλάτ υποστηρίζει την άποψη η οποία υπάρχει στο Σχέδιο Ανάν για υλοποίηση των αρμοδιοτήτων των πολιτειών κυριαρχικά. Δεν το δέχθηκα αυτό. Άρα είναι αντικείμενο συζήτησης με τον κ. Ταλάτ.

Από εκεί και πέρα θα υπάρξει, ασφαλώς, συζήτηση για το ζήτημα το οποίο αφορά στην ιδιότητα του πολίτη της κάθε πολιτείας. Ο κ. Ταλάτ δεν ζητά ιδιότητα του πολίτη της τουρκοκυπριακής πολιτείας ή της ελληνοκυπριακής πολιτείας. Να κάνουμε αυτή τη διευκρίνιση για τις αρμοδιότητες της μιας πολιτείας. Θα πρέπει να έχουμε υπόψη ότι αυτές θα είναι και αρμοδιότητες της άλλης πολιτείας. Γι' αυτό είπαμε ότι θα έχουν το ίδιο καθεστώς. Δηλαδή, τις ίδιες λειτουργίες θα έχει και η ελληνοκυπριακή πολιτεία στο πλαίσιο της ομοσπονδίας και η τουρκοκυπριακή πολιτεία. Πώς διατυπώνεται αυτό; Πώς βρίσκει δηλαδή την πρακτική του εφαρμογή; Αυτό είναι ζήτημα συζήτησης. Θα υπάρξει δεύτερη υπηκοότητα η οποία θα υπερκεράζει την υπηκοότητα που θα δίνει η Κεντρική Ομοσπονδία ή Κυβέρνηση; Αυτό ούτε ο κ. Ταλάτ δεν το ζητά, πρέπει να σας πω. Θέλω να τον πιστώσω σ' αυτό. Πώς όμως θα γίνεται γνωστό ότι ο πολίτης Α' είναι πολίτης πρώτα απ' όλα της ενωμένης, ομόσπονδης Κυπριακής Δημοκρατίας, αυτό είναι ξεκαθαρισμένο. Πώς θα φαίνεται ότι θα ψηφίσει στη μια ή στην άλλη πολιτεία, αυτό είναι ένα ζήτημα το οποίο πρέπει να ξεκαθαρίσει. Έχουμε την άποψή μας. Εμείς λέμε ότι υπάρχουν διάφοροι τρόποι χωρίς να μιλούμε για δεύτερη υπηκοότητα. Κατά συνέπεια, εμείς είμαστε ξεκάθαροι. Είπα ότι πιστώνω σε ορισμένα πράγματα τον κ. Ταλάτ, αλλά μπορεί να υπάρχουν και απόψεις οι οποίες να είναι διαφορετικές, όπως η λέξη sovereignty για παράδειγμα, που διατυπώνεται στο Σχέδιο Ανάν και εμείς δεν τη δεχόμαστε.

Ερώτηση: Από το περιεχόμενο των ανακοινωθέντων της 23ης Μαΐου και της 1ης Ιουλίου όσον αφορά το θέμα της βάσης λύσης για διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, όπως τα περιγράψατε πριν λίγο, απομένει κάτι άλλο για να ξεκαθαρίσει η βάση λύσης - γιατί εκφράστηκαν κάποιες απόψεις στο Εθνικό Συμβούλιο, σύμφωνα με δηλώσεις πολιτικών αρχηγών - ή πιστεύετε ότι έχει ξεκαθαρίσει η βάση λύσης;

Απάντηση: Εγώ πιστεύω ότι είναι ξεκάθαρη η βάση, εκτός και αν θέλουμε να καθυστερούμε και να παίζουμε με τις λέξεις. Και το λέω ενσυνείδητα αυτό που λέω. Είναι ξεκάθαρο ότι το κράτος θα είναι ένα με μια κυριαρχία, μια ιθαγένεια και μια διεθνή προσωπικότητα, και ότι βεβαίως στο πλαίσιο της διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας οι δύο κοινότητες θα απολαμβάνουν πολιτική ισότητα, όπως αυτή περιγράφεται στα ψηφίσματα του ΟΗΕ. Από κει και πέρα, βεβαίως, δημοκρατία έχουμε, διάλογο κάνουμε, σέβομαι τις οποιεσδήποτε διαφορετικές απόψεις, αλλά εμένα η θέση μου και η άποψή μου είναι καθαρή και σταθερή. Πιέζεται ο κ. Ταλάτ από διάφορες δυνάμεις στο εσωτερικό της τουρκοκυπριακής κοινότητας να κάνει διευκρινίσεις. Διότι θεωρούν κάποιοι ότι δήθεν ο κ. Ταλάτ έχει ξεπεράσει τα εσκαμμένα. Κακώς θεωρούν αυτοί οι κάποιοι και θέλω να τονίσω ότι τούτα τα ζητήματα ήταν ξεκάθαρα από τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών εδώ και πάρα πολύ καιρό, αλλά έπρεπε να ξεκαθαριστούν και από τους ηγέτες των δύο κοινοτήτων. Κάναμε αυτή την κοινή προσπάθεια με τον κ. Ταλάτ και χαίρομαι να πω ότι έχουμε αποτέλεσμα.

Ερώτηση: Να μείνουμε στο θέμα της βάσης και των αποφάσεων που πήρατε με τον κ. Ταλάτ. Στο ανακοινωθέν της 23ης Μαΐου γίνεται και μία αναφορά που δεν μας αναφέρετε εδώ. Γίνεται αναφορά σε συνεταιρισμό από δύο συνιστώσες πολιτείες ή κράτη ή όπως μεταφράζεται, τα οποία μάλιστα έχουν και ισότιμο καθεστώς. Αυτή ακριβώς η αναφορά, έγινε σκληρή μάχη στο Συμβούλιο Ασφαλείας για να μη συμπεριληφθεί στη δήλωση του Συμβουλίου Ασφαλείας την οποία, επίσης, αναφέρετε και είναι πάρα πολύ θετική. Τι θα γίνει με αυτές τις ασάφειες που έχουν παρεισφρήσει στις ανακοινώσεις σας πρώτον, και δεύτερον, στις 25 του μήνα αποφασίζετε αν θα πάμε σε απευθείας διαπραγματεύσεις. Αν όχι τι να περιμένουμε; Συνέχιση των Ομάδων Εργασίας και των Τεχνικών Επιτροπών; Μια άλλη διαδικασία;

Απάντηση: Θα ξεκινήσω από το δεύτερο. Οι Ομάδες Εργασίας και οι Τεχνικές Επιτροπές έτσι και αλλιώς κατά τη δική μας εκτίμηση - είναι και συνεκτίμηση με τον κ. Ταλάτ - θα πρέπει να συνεχίσουν την εργασία τους. Είτε αρχίσουν διαπραγματεύσεις είτε όχι.

Σε ό,τι αφορά στο δεύτερο, έχω διευκρινίσει ότι θα υπάρχει πολιτική ισότητα μεταξύ των δύο κοινοτήτων η οποία θα εκφράζεται και μέσα από τις ίδιες αρμοδιότητες των πολιτειών, όπως εκφράζεται σε όλα τα ομοσπονδιακά συστήματα και θέλω να τονίσω ότι είναι καιρός εδώ στην Κύπρο να χωνέψουμε ότι θα έχουμε ομοσπονδία, εκτός και αν έχουμε άλλη άποψη. Και εγώ θέλω εκείνοι που έχουν άλλη άποψη, στο πλαίσιο του διαλόγου και της δημοκρατίας αν θέλετε και της αντιπαράθεσης τοποθετήσεων και ιδεών, να το πουν. Ομοσπονδία σημαίνει δικαιοτική και διπεριφερειακή διζωνική, δύο πολιτείες. Τι άλλο μπορεί να σημαίνει; Δύο πολιτείες με ίσο καθεστώς και με ίδιες αρμοδιότητες. Αυτό είτε η ανακοίνωση της 23ης.

Υπήρξαν προσπάθειες αυτό να παρερμηνευθεί, για αυτό και εμείς δώσαμε τη μάχη που δώσαμε. Δεν θα γίνει δηλαδή, δεν γίνεται τώρα διάλογος μεταξύ των Προέδρων δύο πολιτειών. Δεν υπάρχουν δύο πολιτείες. Υπάρχει Κυπριακή Δημοκρατία, ένας συνεταιρισμός μεταξύ των δύο κοινοτήτων από το 1960 και θέλουμε να ανανεώσουμε και να εκσυγχρονίσουμε αυτό το συνεταιρισμό έχοντας υπόψη την καταστροφή για την οποία φέρουμε τεράστια ευθύνη εμείς οι Ελληνοκύπριοι, εκείνοι που φέρουν βέβαια, η Χούντα και η ΕΟΚΑ Β' και η καταστροφή που επήλθε με την εισβολή και την κατοχή εδώ και 34 χρόνια.

Κατά συνέπεια, υποχρεώθηκε ο Μακάριος να δεχθεί αυτή τη λύση ως κάτι το οποίο ήταν το μόνο που θα μπορούσε να επανενώσει και την πατρίδα και το λαό και να θέσει τέρμα και στην κατοχή και στα δεινά της. Λοιπόν, αυτό θα είναι το αποτέλεσμα της διζωνικής δικαιοτικής ομοσπονδίας την οποία θα υπογράψουν οι ηγέτες των δύο κοινοτήτων χωρίς κανένα τίτλο. Γίνεται αυτή τη στιγμή, εδώ και 34 χρόνια, διάλογος μεταξύ των ηγετών των δύο κοινοτήτων. Εμείς βεβαίως ασκούμε και τα καθήκοντα του Προέδρου της Δημοκρατίας και γι' αυτό και υπογράψαμε με τη Βρετανία χωριστό Πρωτόκολλο. Είναι δικαίωμά μας, είναι καθήκον μας και για αυτό απευθυνόμαστε προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και το διεθνή παράγοντα και ως Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Να ξεχωρίζουμε λοιπόν τα δύο και να κάνουμε ξεκάθαρο ότι το αποτέλεσμα θα είναι η δημιουργία δύο πολιτειών οι οποίες θα έχουν τις ίδιες αρμοδιότητες και τα ίδια καθήκοντα.

Ερώτηση: Αν μέχρι τις 25 Ιουλίου, οπότε θα γίνει η νέα συνάντησή σας με τον κ. Ταλάτ, κάποια από τα κόμματα και δη τα κόμματα που συμμετέχουν στην Κυβέρνηση συνεχίζουν να εκφράζουν επιφυλάξεις για την έναρξη των απευθείας διαπραγματεύσεων, εσείς θα κάνετε αυτό το βήμα και θα προχωρήσετε στον καθορισμό ημερομηνίας ή αυτό θα είναι ένας ανασταλτικός παράγοντας;

Απάντηση: Θα διαβουλευθώ, όπως είπαμε, με τα κόμματα, είτε στη συνεδρία του Εθνικού Συμβουλίου είτε ξεχωριστά. Γιατί τώρα να προβλέπουμε ότι τα κόμματα θα έχουν επιφυλάξεις, θα είναι εναντίον και τι θα κάνει σε αυτή την περίπτωση ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας; Νομίζω ότι είναι πρωθύστερο αυτού και δεν χρειάζεται αυτή την ώρα να προκαλώ εγώ αχρείαση συζήτηση με εκπροσώπους των διαφόρων κομμάτων. Όπως πιστεύω ότι και οι εκπρόσωποι των διαφόρων κομμάτων πρέπει να είναι, κατά τη γνώμη μου, ψύχραιμοι, ούτως ώστε από κοινού να συζητήσουμε αυτό το θέμα, όπως έχουμε συναποφασίσει και στο Εθνικό Συμβούλιο.

Ερώτηση: Στις 25 Ιουλίου με τον κ. Ταλάτ θα αποφασίσετε αν θα αρχίσουν ή πότε θα αρχίσουν οι συνομιλίες; Και δεύτερον, ευσταθούν οι πληροφορίες ότι επιδιώκετε μια συνάντηση με το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών στο Παρίσι, όπως αναφέρουν οι πληροφορίες, πριν από τη συνάντηση της 25ης;

Απάντηση: Είναι αληθές το πρώτο που είπατε. Θα συναντηθούμε με τον κ. Ταλάτ -το έχουμε συμφωνήσει αυτό- για να συνεκτιμήσουμε τελικά την πρόοδο που θα γίνει και να αποφασίσουμε αν και πότε θα αρχίσουμε απευθείας διάλογο. Οι συναντήσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας με το Γενικό Γραμματέα δεν πρέπει να είναι είδηση, κατά τη γνώμη μου, πρέπει να είναι κάτι φυσιολογικό. Εάν θα γίνει συνάντηση, θα ανακοινωθεί την κατάλληλη ώρα. Διότι δεν μας αφορά μόνο εμάς, αφορά και τα Ηνωμένα Έθνη και, σεβόμενοι τα Ηνωμένα Έθνη, πρέπει να αναμένουμε να δούμε κατά πόσο ο Γενικός Γραμματέας θα είναι στο Παρίσι και, αν είναι στο Παρίσι, αν θα συναντηθεί με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Ερώτηση: Στην ομιλία σας αναφερθήκατε στη διάνοιξη της οδού Λήδρας και είπατε ότι σε διεθνές επίπεδο αυτό σας έδωσε μια ανάσα και ο κ. Ταλάτ πέρασε την οδό Λήδρας και είπε ότι η διάνοιξη έφερε θετικά αποτελέσματα. Ο κ. Χριστόφιας σκέφτεται να περάσει στο βορρά, να πει ένα καφέ, να φάει ένα παγωτό, εφόσον μιλάμε για την καλή θέληση;

Απάντηση: Αν η καλή θέληση εξαντλείται με το να περάσεις να φας ένα παγωτό, να περάσω εκατό φορές. Νομίζω δεν είναι αυτό το ζήτημα. Είμαι ο μόνος Ελληνοκύπριος ηγέτης που έχω περάσει, μέχρι και πρόσφατα ως Πρόεδρος της Βουλής ακόμη, στην κατεχόμενη περιοχή και επισκέφθηκα και την Καρπασία και τον Κορμακίτη,

αλλά είχα και συνάντηση με το κόμμα του κ. Ερτσακιτζά. Κατά συνέπεια, δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Θα υπάρξει η στιγμή που θα περάσω, αλλά δεν θέλω από τώρα να λέω πότε και πώς θα περάσω. Βεβαίως θα περάσω. Να έχετε υπόψη σας ότι καταρχήν όταν λέω ότι έχει εκτιμηθεί η διάνοιξη της οδού Λήδρας στο διεθνή χώρο, αυτό δεν αφορά μόνο το Χριστόφια, αφορά και τον Ταλάτ. Τα θετικά βήματα δεν τα πιστώνεται μόνο ο Χριστόφιας, τα πιστώνεται και ο ηγέτης της τουρκοκυπριακής κοινότητας, φυσιολογικά. Διαφορετικά δεν θα είχαμε θετικά βήματα. Πρέπει να υπάρχει θέληση και από τους δύο.

Ερώτηση: Ο Μεχμέτ Αλί Ταλάτ φαίνεται να βρίσκεται σε δύσκολη θέση λόγω των εξελίξεων από τη μια, στην Τουρκία, και λόγω της δυσφορίας που παρατηρείται ανάμεσα στους Τουρκοκυπρίους, αλλά και της αντιπολίτευσης από τα κόμματα της δεξιάς. Μάλιστα εμφανίζεται να είναι ιδιαίτερα επικριτικός προς το πρόσωπό σας για ορισμένες από τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει. Υπάρχει κάτι που εσείς νομίζετε ότι μπορείτε να κάνετε ώστε ο κ. Ταλάτ να εγκαταλείψει αυτή την καχυποψία που φαίνεται να τον διακατέχει ή κάτι που να οικοδομεί περισσότερη αυτοπεποίθηση στον εαυτό του για να προχωρήσει με πιο σταθερά, πιο σίγουρα βήματα;

Απάντηση: Είπα μέσα από την εισήγησή μου ότι θα αντιμετωπίσουμε σοβαρές δυσκολίες. Μεταξύ των σοβαρών δυσκολιών περιλαμβάνονται και αυτά που αναφέρατε. Δεν μπορώ να διευκολύνω τον κ. Ταλάτ απεμπολώντας αρχές. Αυτό πρέπει να γίνεται ξεκάθαρο και το έχω κάνει ξεκάθαρο πολύ φιλικά και στον Μεχμέτ Αλί. Από εκεί και πέρα, ο καθένας μας θα πρέπει να δώσει τη δική του μάχη εκεί και όπου χρειάζεται. Και αυτό αφορά και εμένα, διότι υπάρχουν κάποιοι και στην ελληνοκυπριακή πλευρά που δεν θέλουν λύση ομοσπονδίας, αυτό είναι ξεκάθαρο. Εάν, δηλαδή, φοβούμαι ή ενοχλούμαι τόσο πολύ από την κριτική που μου γίνεται και κάποιους αφορισμούς που έχω ακούσει και δεν προχωρώ, αυτό σημαίνει ότι μένουμε στάσιμοι. Ο καθένας πρέπει να ξεπεράσει τα δικά του εμπόδια, βρίσκοντας το θάρρος και τη δύναμη να τα ξεπεράσει. Από εκεί και πέρα, αν τα εμπόδια και η κριτική που δέχεται ο καθένας από εμάς θα φορτώνεται στον αντίστοιχο ηγέτη της άλλης πλευράς, νομίζω δεν προχωρούμε. Γι' αυτό πρέπει να αποφασίσουμε ότι ναι μεν θα αντιμετωπίσουμε εμπόδια, αλλά θα προχωρήσουμε.

Ερώτηση: Υπάρχει οποιαδήποτε πρωτοβουλία από την ελληνοκυπριακή πλευρά για την έναρξη των απευθείας συνομιλιών;

Απάντηση: Δεν υπάρχει για μας deadline, τα χρονοδιαγράμματα και τις γραμμές τα έχουμε δοκιμάσει το 2004 και έχουμε πικρή εμπειρία, να μου επιτρέψετε να πω, και οι δύο κοινότητες. Γιατί δεν κατορθώσαμε να λύσουμε το Κυπριακό τελικά. Κατά συνέπεια, έκανα ξεκάθαρο στον κ. Ταλάτ, το λέω και δημόσια, ότι εμείς ασφικτικά χρονοδιαγράμματα για να αρχίσουν ή να τελειώσουν οι συνομιλίες για λύση του Κυπριακού δεν μπορούμε να δεχθούμε. Εκτός και αν όντως οι θέσεις και των δύο κοινοτήτων θα συγκλίνουν τόσο πολύ άμεσα ώστε πολύ σύντομα να πούμε ναι, βρήκαμε μια λύση η οποία είναι κοινά αποδεκτή, η οποία εκφράζει και διασφαλίζει τα συμφέροντα και των δύο κοινοτήτων, είναι ισοζυγισμένη, είναι βιώσιμη, είναι υπό τις συνθήκες δικαίη. Δεν νομίζω ότι μπορούμε να κάνουμε μια τέτοια διαπίστωση ότι πολύ σύντομα, – είναι δική μου εκτίμηση αυτή – έχοντας υπόψη τις εκατέρωθεν θέσεις των δύο κοινοτήτων, αρχίζουμε και τελειώνουμε και μάλιστα να καθορίσουμε και χρονοδιάγραμμα. Νομίζω θα ήταν τραγικό λάθος και για τις δύο κοινότητες. Χρειάζεται, κατά τη δική μου εκτίμηση, υπομονή, χρειάζεται ψυχραιμία, χρειάζεται θάρρος να αντιμετωπίσουμε τις όποιες πιέσεις, είτε από έξω είτε από μέσα και, βεβαίως, χρειάζεται και συναίνεση, ούτως ώστε να υπηρετήσουμε, κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, και τις δύο κοινότητες, συνολικά τον κυπριακό λαό και τα συμφέροντά του. Συνεπώς, ειλικρινά δεν μπορώ να μιλήω για χρονοδιαγράμματα και μάλιστα αυστηρά, και να καθορίζουμε και χρόνο πότε αρχίζουν και πότε τελειώνουν.

Ερώτηση: Αυτό που θέλω να σας ρωτήσω έχει να κάνει με την αναφορά σας και τον προβληματισμό που εκφράσατε γι' αυτούς που σημειώνουν συνεχώς ότι δεν υπάρχει επαρκής πρόοδος στις συζητήσεις των Ομάδων Εργασίας των Τεχνικών Επιτροπών. Αυτές οι φωνές που ακούγονται στο εσωτερικό προέρχονται, κυρίως, και κατά κύριο λόγο από τα κόμματα που έχουν στηρίξει τη δική σας υποψηφιότητα, ενώ την ίδια ώρα η αντιπολίτευση είναι αυτή που δέχεται τη δική σας θέση και τη δική σας άποψη. Αυτό πώς το βλέπετε εσείς; Δεν στρέφεται εναντίον εσάς και των προσπαθειών σας ή σας ενισχύει ο τρόπος που λειτουργούν τα κόμματα;

Απάντηση: Ούτε το ένα ούτε το άλλο. Σίγουρα δεν στρέφεται εναντίον των προσπαθειών μου, νοουμένου ότι δεν είτε κανένας ότι δεν υπάρχει δυνατότητα να συνεκτιμήσουμε ότι υπάρχει πρόοδος. Στο πλαίσιο της δημοκρατίας εκφράζονται ελεύθερα οι απόψεις των κομμάτων. Δεν υπάρχουν αφοριστικές θέσεις από τους ηγέτες αυτών των κομμάτων απέναντι στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Από εκπροσώπους κομμάτων που μπορεί να έχουν διαφορετική άποψη εκφράζονται και σκληρές θέσεις, αλλά όχι επίσημα από τα ίδια τα κόμματα. Κατά συνέπεια, εγώ έχω υπομονή, θα επιμείνω στην προσπάθεια για ενότητα και, ασφαλώς, δεν θεωρώ ότι κινδυνεύει η συνεργασία μεταξύ των κομμάτων γιατί ένας φίλος είπε ότι ακόμα δεν διαπιστώνει ότι υπάρχει επαρκής πρόοδος για να πάμε σε συνομιλίες, αλλά θέτουν και ως ορόσημο την 25η Ιουλίου, όπως γνωρίζετε, οι φίλοι των κομμάτων που λαμβάνουν μέρος στην Κυβέρνηση.

Ερώτηση: Έχετε πει και στον απολογισμό σας ότι όχι μόνο είναι θετικός ο απολογισμός σε ό,τι αφορά το Κυπριακό, αλλά έχουν γίνει και βήματα πέραν της 8ης Ιουλίου. Ωστόσο, κάποιιοι επιμένουν να αναφέρουν και να σας κατηγορούν ότι έχετε παρεκκλίνει ή ότι έχετε αφήσει στο περιθώριο την 8η Ιουλίου. Πως απαντάτε;

Απάντηση: Απαντώ ότι έχουμε διαφορετική άποψη, είναι απλό το ζήτημα. Και, βεβαίως, εκφράζω και σεβασμό προς την αντίθετη άποψη. Το αν είναι θετικός ο απολογισμός νομίζω ότι, κατ' εμένα τουλάχιστον, είναι εξόφθαλμο, αυτό δείχνουν και οι απαντήσεις στα ερωτήματα των απλών ανθρώπων. Αλλά, δεν είμαι ο άνθρωπος ο οποίος προσπαθεί ή θέλει να επιβάλει την άποψη του σε κανένα. Επαναλαμβάνω, έχουμε δημοκρατία, κάνουμε διάλογο, σέβομαι την αντίθετη άποψη, αλλά απαιτώ, και νομίζω ότι αυτό εκφράζεται από αυτούς που δεν συμφωνούν μαζί μου, να σέβονται και τη δική μου άποψη, τις δικές μου διαπιστώσεις. Και στο κάτω κάτω, η τελευταία συνεδρία του Εθνικού Συμβουλίου έχει αποδείξει αυτό το σεβασμό των πολιτικών δυνάμεων. Δεν θα έχουμε μονόλογο, θα έχουμε διάλογο. Έχουμε δημοκρατία, επαναλαμβάνω, και χειριζόμαστε ένα πρόβλημα πολυσύνθετο, πολύ δύσκολο το οποίο κάνει πιο δύσκολο αυτή η ίδια η κατοχή και τα αποτελέσματά της, αλλά και το βάθος χρόνου στο οποίο έχουμε μπει και δεν έχουμε κατορθώσει από κοινού με τους Τουρκοκύπριους να λύσουμε το πρόβλημά μας.

Ερώτηση: Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την ευγενή πρόσκλησή σας εκ μέρους όλων των Τουρκοκυπρίων και Τούρκων δημοσιογράφων. Θέμα, οι εξελίξεις στην Τουρκία. Όλοι γνωρίζουμε ότι αυτές επηρεάζουν την κατάσταση στην Κύπρο. Δεύτερο θέμα, πώς πρέπει να καθοριστεί ο πιο σωστός χρόνος για την έναρξη των απευθείας διαπραγματεύσεων και αν ο κ. Ταλάτ σας έχει δώσει υπόσχεση ότι θα δείξει κατανόηση για την καθυστέρηση στην έναρξη των απευθείας διαπραγματεύσεων.

Απάντηση: Νομίζω ότι δεν υπάρχει λογικά σκεπτόμενος Κύπριος, είτε είναι απλός άνθρωπος είτε είναι πολιτικός παράγοντας, ο οποίος να μην κατανοεί ότι οι εξελίξεις στην Τουρκία έχουν άμεση επίδραση πάνω στις προσπάθειές μας για επίλυση του κυπριακού προβλήματος. Εκφράζονται παράπονα από παράγοντες, μπορεί και από φίλους δημοσιογράφους από την τουρκοκυπριακή κοινότητα, γιατί ο Χριστόφιας μιλά ασκώντας κριτική στην Τουρκία, μιλά για κατοχή κ.ά. Θέλω να κάνω ξεκάθαρο ότι αυτό πρέπει να το συνηθίσουμε. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Έχουμε κατοχή, πώς να γίνει; Αν δεν είχαμε κατοχή, δεν θα χρειαζόταν να ταλανιζόμαστε εδώ και 35 σχεδόν χρόνια Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι και να ψαχνόμαστε να βρούμε λύση. Μένω σ' αυτό; Είπα ότι είναι κλειδί η Τουρκία για λύση στο κυπριακό πρόβλημα. Και, ασφαλώς, παρακολουθούμε τις εξελίξεις στην Τουρκία και αγωνιούμε μαζί σας. Εγώ λέω και μαζί με τον τουρκικό λαό, σε μεγάλο βαθμό, για το πιθανό αποτέλεσμα αυτής της κρίσης. Εμείς τασσόμαστε υπέρ μιας δημοκρατικής Τουρκίας. Μιας Τουρκίας η οποία και μεταρρυθμίσεις δημοκρατικές, οικονομικοκοινωνικές και πολιτικές θα κάνει, αφού θέλει να ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και σεβασμό του διεθνούς δικαίου πρέπει να επιδείξει και να υλοποιήσει τις υποχρεώσεις της απέναντι στην Ένωση και απέναντι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως είναι η Κυπριακή Δημοκρατία, της οποίας ένα μέρος κατέχει με τα στρατεύματά της η Τουρκία. Είναι μέρος της Κυπριακής Δημοκρατίας το μέρος υπό κατοχή από τα τουρκικά στρατεύματα και ανήκει αυτό το μέρος και στους Ελληνοκύπριους και τους Τουρκοκύπριους. Γι' αυτό λέω εγώ, πρέπει να κατανοήσουν και οι Ελληνοκύπριοι ότι είμαστε εταίροι της Κυπριακής Δημοκρατίας, συνέταιροι με τους Τουρκοκύπριους από το 1960. Και είπα και στην προηγούμενή μου συνέντευξη Τύπου ότι, δυστυχώς, και οι ξένες επεμβάσεις, αλλά και ο μη σεβασμός από σοβινιστικά στοιχεία και των δύο κοινοτήτων αυτού του συνεταιρισμού δεν τον άφησαν να λειτουργήσει.

Εύχομαι και ελπίζω η κρίση στην Τουρκία να έχει έκβαση θετική για τη δημοκρατία στη χώρα και, βεβαίως, για τον κόσμο ο οποίος θέλει μια Τουρκία διαφορετική, μια Τουρκία η οποία να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, να σέβεται τις δημοκρατικές διαδικασίες και, βεβαίως, τον τρόπο λειτουργίας των σύγχρονων ευρωπαϊκών κρατών. Δεν θα πω περισσότερα διότι όταν κάνω τοποθετήσεις, καμιά φορά είμαστε τόσο κοντά και τόσο μακριά μεταξύ μας που παρερμηνεύονται και κτίζονται πάνω σ' αυτήν την παρερμηνεία ολόκληρες φιλοσοφίες και θέσεις. Έχω άποψη όμως για την Τουρκία. Δεν είναι παρέμβαση ή επέμβαση στα εσωτερικά μιας άλλης χώρας. Είναι μια άλλη χώρα η Τουρκία, ασφαλώς, αλλά είναι μια άλλη χώρα, δυστυχώς, με την παρουσία των στρατευμάτων της οποίας και με την παρουσία των εποίκων εδώ ταλανίζεται ένας λαός ολόκληρος. Κατά συνέπεια, ναι, έχουμε λόγο. Και αγχωνόμαστε και αγωνιούμε τι θα γίνει η Τουρκία γιατί είναι συνυφασμένη η τύχη μας με τις εξελίξεις σ' αυτή τη χώρα. Εύχομαι λοιπόν να είναι θετική σε ό,τι αφορά στη δημοκρατία, τις δημοκρατικές διαδικασίες και τον εκσυγχρονισμό της χώρας η έκβαση αυτής της κρίσης.

Ερώτηση: Ο κόσμος, είχατε πει προεκλογικά, χρειάζεται να ενημερωθεί για τη λύση. Πώς σκοπεύετε να το πράξετε αυτό;

Απάντηση: Πολλές μου τοποθετήσεις νομίζω ότι το πράττουν αυτό, έστω και αν ασκείται και κριτική σ' αυτές τις τοποθετήσεις. Η δική μου η γνώμη είναι ότι και τα πολιτικά κόμματα, πέραν από την Κυβέρνηση και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους. Δεν μπορούμε να μιλούμε για διζωνική δικοινοτική μοσπονδία και στο τέλος της ημέρας να αναλύουμε θέσεις ενιαίου κράτους. Ή θα έχουμε ενιαίο κράτος ή θα

έχουμε ομοσπονδιακό κράτος. Έχει αποφασίσει η ηγεσία αυτής της χώρας από το 1977, το επαναβεβαίωσε το 79 και πολλές άλλες φορές σε εκλογικές αναμετρήσεις, ότι η λύση θα είναι επίπονη, θα είναι μια οδυνηρή λύση, η λύση της διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας, η οποία θα αλλάξει τον τρόπο της ζωής μας. Αυτό είναι γεγονός. Οι δύο κοινότητες θα διοικούν εκατέρωθεν ένα μέρος, μια περιφέρεια, ένα κρατίδιο, μια πολιτεία, που θα είναι μέλος αυτής της ομοσπονδίας, με τις ίδιες αρμοδιότητες και τις ίδιες ευθύνες.

Όμως, πρέπει να κάνουμε ξεκάθαρο ότι αυτή η πολιτική ισότητα των κοινοτήτων που εκφράζεται και μέσω αυτών των ιδιοτήτων και των αρμοδιοτήτων των πολιτειών δεν σημαίνει και διαχωρισμό και δεν σημαίνει και χώρα όπου αμιγής θα είναι ο πληθυσμός, ότι θα είναι μόνο Τουρκοκύπριοι ή τουρκόφωνοι. Φυσιολογικά διεκδικούμε, και πρέπει να επιτευχθεί αυτό, το δικαίωμα επιστροφής προσφύγων, το δικαίωμα στην περιουσία, δηλαδή η αποκατάσταση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, διαφορετικά θα κτίζουμε πάνω στην άμμο και δεν θα έχουμε τις σωστές προϋποθέσεις. Το κράτος πρέπει να είναι ενωμένο, η οικονομία πρέπει να είναι ενωμένη και αυτό θα διασφαλίζεται μέσα από την ομοσπονδιακή Κυβέρνηση, την κεντρική Κυβέρνηση και το κεντρικό ομοσπονδιακό σύνταγμα. Έτσι γίνεται στις ομοσπονδίες και θέλω να πιστεύω ότι θα το κατανοήσουμε κάποια στιγμή.

Ερώτηση: Ο κ. Ταλάτ την Κυριακή στη συνέντευξή του στην εφημερίδα «Αλήθεια», δήλωσε ότι η ομοσπονδία θα προκύψει από την Κυπριακή Δημοκρατία και από την «Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου».
Αντιλαμβάνομαι ότι δεν συμφωνείτε εσείς με αυτή την άποψη του κ. Ταλάτ. Ούτως εχόντων των πραγμάτων, πώς έχει αποσαφηνιστεί η βάση της διαπραγματεύσεως;

Απάντηση: Ασφαλώς δεν συμφωνώ με την τοποθέτηση του κ. Ταλάτ. Η Κυπριακή Δημοκρατία υπάρχει, είναι απόκτημα και των δύο κοινοτήτων, και το ζητούμενο είναι πώς οι δύο κοινότητες θα επανενταχθούν, να είναι μαζί από κοινού, οι συγκυβερνήτες αυτής της Κυπριακής Δημοκρατίας η οποία θα μετατραπεί από ενιαίο κράτος σε ομοσπονδιακό, διζωνικό, δικοινοτικό κράτος. Είπα από την αρχή ότι δεν συνομιλούν δύο Πρόεδροι. Συνομιλεί ο ηγέτης της ελληνοκυπριακής κοινότητας με τον ηγέτη της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Από εκεί και πέρα η Κυπριακή Δημοκρατία είναι κράτος ανεξάρτητο, μέλος του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, με ένα μέρος της υπό τον έλεγχο, υπό την κατοχή των τουρκικών στρατευμάτων, που δημιουργεί τεράστιες δυσκολίες. Αυτά, ασφαλώς, θα τα συζητήσουμε κατά τη διάρκεια των συνομιλιών με τον κ. Ταλάτ. Νομίζω ότι ο κ. Ταλάτ έκανε ξεκάθαρο ότι ένα θα είναι το κράτος, με μια κυριαρχία, μια ιθαγένεια και μια διεθνή προσωπικότητα και αυτό για μένα είναι σημαντικό. Έχει απόψεις οι οποίες προέρχονται και από τη φιλοσόφηση του Κυπριακού και από παλινδρομήσεις σε θέσεις, απόψεις και φιλοσοφίες στη διάρκεια των 34 αυτών χρόνων. Θα τις συζητήσουμε αυτές τις απόψεις. Αυτό που θέλω να διαβεβαιώσω είναι ότι θα υπερασπιστούμε αρχές, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να πούμε «ξέρете δεν έχουμε κοινή γλώσσα, τελείωσε» και να πάει ο καθένας σπίτι του και να περιμένει πότε θα αλλάξει στάση ο κ. Ταλάτ ή να έρθει κάποιος άλλος, ο οποίος να έχει πιο ήπιες θέσεις από τον κ. Ταλάτ. Θα παλέψουμε, θα προσπαθήσουμε μαζί με τον κ. Ταλάτ. Υπάρχουν οι λόγοι κατά την άποψή μου ο κ. Ταλάτ να λέει αυτά που λέει, υπάρχουν και οι λόγοι για μένα να πιστεύω ότι, τελικά, θα βρούμε κοινή γλώσσα με τον κ. Ταλάτ.

Ερώτηση: Είπατε προηγουμένως δύο φορές ότι στις 25 του μήνα θα αποφασίσετε αν θα ξεκινήσουν απευθείας διαπραγματεύσεις. Ο μόνος λόγος που μπορούμε να σκεφτούμε αν η απάντηση είναι αρνητική, είναι λόγω έλλειψης προόδου στις Ομάδες Εργασίας. Ποια εναλλακτική λύση υπάρχει;

Απάντηση: Εγώ πλάνο Β δεν έχω και θέλω να το ξέρετε αυτό το πράγμα. Θα συνεχίσουμε την προσπάθεια ούτως ώστε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις να αρχίσει απευθείας διάλογος. Δεν υπάρχει εναλλακτική πρόταση, από εμάς τουλάχιστον. Και θέλω να πιστεύω, όπως με διαβεβαίωσε και ο κ. Ταλάτ, ότι δεν υπάρχει ούτε από πλευράς του. Κατά συνέπεια, ένας είναι ο στόχος και αυτός παραμένει. Και γιατί να προδικάζω τώρα ότι δεν θα υπάρξουν οι προϋποθέσεις στις 25 του μήνα να πούμε ότι ξεκινάμε διαπραγματεύσεις; Ο στόχος είναι, επαναλαμβάνω, να γίνουν τελικά διαπραγματεύσεις μέσα από τις προϋποθέσεις που έχουμε αναφέρει πολλές φορές.

Ερώτηση: Θέλω να σας ρωτήσω στα τούρκικα, όσο παρακολουθούμε τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, υπάρχει μια έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ των δύο κοινοτήτων και υπάρχει μια έλλειψη επιθυμίας να συμβιώσουν οι δύο κοινότητες. Μετά την επανένωση, δεν χρειάζεται αυτή η εμπιστοσύνη να κατακτηθεί, και εσείς πώς θέλετε να συμβάλετε προς αυτή την κατεύθυνση με κάποια μέτρα; Πιστεύετε πώς οι δύο κοινότητες μπορούν να συμβιώσουν ειρηνικά και εσείς πώς μπορείτε να συμβάλετε προς αυτή την κατεύθυνση;

Απάντηση: Η όλη πολιτική μου δράση, είτε ως απλό πολιτικό πρόσωπο από πολύ νεαρή ηλικία, είτε κατόπιν ως ηγέτης της οργάνωσης νεολαίας του κόμματός μου και ως Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του κόμματός μου, είναι απόδειξη και της βούλησης και των αγώνων, και των προσπαθειών για να φέρω κοντά τις δύο κοινότητες για να εργαστούν μαζί στις ίδιες δουλειές, αν θέλετε για να δημιουργηθεί κλίμα αλληλοκατανόησης και εμπιστοσύνης. Πάντοτε επεδείκνυα σεβασμό στην τουρκοκυπριακή κοινότητα όπως και στους Μαρωνίτες και τους Αρμένιους και τους Λατίνους του τόπου μας. Το δικό μου το κόμμα σεμνύεται ότι είναι η δύναμη η

πρωτοπόρα που έχει ανοίξει το δρόμο της επαναπροσέγγισης και που συνεχίζει αυτή την προσπάθεια.

Από κοινού με τον τέως Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας έχουμε συναποφασίσει και ελήφθησαν μέτρα τα οποία φέρνουν κοντά τις δύο κοινότητες και θέλω να εκτιμηθεί αυτό το πράγμα και από ηγέτες, αλλά και από τους απλούς Τουρκοκύπριους. Τα μέτρα για εμπόριο στην πράσινη γραμμή, τα μέτρα που αφορούν τη δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στα δημόσια ιδρύματα υγείας των Τουρκοκυπρίων συμπατριωτών μας, μέτρα που αφορούν τις κοινωνικές ασφαλίσεις, μέτρα που αφορούν την ελεύθερη εργοδότηση Τουρκοκυπρίων συμπατριωτών μας με τους ίδιους όρους που εργοδοτούνται οι Ελληνοκύπριοι συμπατριώτες μας, και νομίζω ότι είναι περίπου 7000 οι άνθρωποι που έρχονται κάθε πρωί και επιστρέφουν το απόγευμα, και διάφορα άλλα. Πρέπει, κατά την άποψή μου, να συνεκτιμηθούν. Δεν δέχομαι εγώ την άποψη ότι τίποτε δεν γίνεται. Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει ευθύνες ασφαλώς και υποχρέωση απέναντι σε όλους τους Κύπριους, είτε αυτοί είναι Ελληνοκύπριοι είτε αυτοί είναι Τουρκοκύπριοι. Υπάρχουν και εμπόδια όμως. Και υπάρχουν εμπόδια ένεκα της κατάστασης. Ένεκα του διαχωρισμού, που δεν οφείλεται στην ελληνοκυπριακή κοινότητα. Οφείλεται στα γεγονότα που ξέρουμε προ του '74 και του '74 και όσα φέρνουν μαζί τους αυτά τα γεγονότα. Είπα ότι η διάνοιξη της οδού Λήδρας ήταν ένα μέτρο πολύ θετικό. Ήταν ένα μέτρο το οποίο πήραμε, αμέσως μετά την ανάληψη της προεδρίας της Δημοκρατίας, από κοινού με τον κ. Ταλάτ.

Αναμένουμε να περάσουμε στη δεύτερη και στην τρίτη φάση της οδού Λήδρας. Δηλαδή και την επιδιόρθωση εκατέρωθεν κάποιων κτηρίων, για να μην υπάρχει εκείνο το πέπλο το οποίο καλύπτει τη δίοδο, αλλά αναμένουμε να υπάρξουν και στρατιωτικής φύσης μέτρα τα οποία είναι στην ατζέντα. Δηλαδή να μετακινηθούν τα στρατεύματα εκατέρωθεν, ουσιαστικά να υπάρξει αποστρατικοποίηση της εντός των τειχών Λευκωσίας. Και εμείς θα εμμείνουμε σε αυτά τα ζητήματα. Υπάρχουν και άλλα μέτρα τα οποία θα προσπαθήσουμε σταδιακά να εφαρμόσουμε ως Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Παρόλο που κάποτε μέτρα που παίρνει η Κυβέρνηση παρεξηγούνται από ηγεσίες της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Ότι είναι γιατί θέλουμε να δείξουμε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία είναι υπό τον έλεγχό μας. Είναι αυτά τα ζητήματα που πρέπει να γίνουν κατανοητά. Αυτό το γεγονός δεν μπορεί να αλλάξει. Το γεγονός αυτό θα αλλάξει όταν λύσουμε το Κυπριακό. Είμαστε αφέντες της ενωμένης Κυπριακής Δημοκρατίας, χωρίς ξένα στρατεύματα, με αποκατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, χωρίς εποικισμούς και άλλα δεινά τα οποία επέφερε αυτή η ανώμαλη κατάσταση.

Ερώτηση: Επειδή από την ανάληψη της εξουσίας από εσάς έχει παρατηρηθεί κινητικότητα, γεγονός που έχει αναθερμάνει τις προσδοκίες του κυπριακού λαού ότι μπορεί να υπάρξει κάτι και επειδή τονίζεται επανειλημμένα και είναι παραδεκτό ότι το κλειδί της λύσης βρίσκεται στην Άγκυρα, δεν πιστεύετε ότι είναι ουτοπία να περιμένουμε από τον κ. Ταλάτ, έστω και αν υπάρχει βούληση από μέρους του, να προχωρήσει και να ενεργήσει από μόνος του χωρίς να έχει τη συγκατάθεση της Τουρκίας;

Απάντηση: Αυτή η ερώτηση υποδηλοί και απαισιοδοξία και να μου επιτρέψετε να πω μια τάση παράδοξη. Δηλαδή, επειδή η Τουρκία αποτελεί κλειδί, ο Ταλάτ δεν μπορεί να κάνει τίποτα, γιατί να βασανιζόμαστε; Ας μείνουν τα πράγματα όπως είναι. Εμείς, επαναλαμβάνω, έχουμε καθήκον να κάνουμε ό,τι είναι δυνατό, και μαζί με τον κ. Ταλάτ που είναι ο ηγέτης της τουρκοκυπριακής κοινότητας, ώστε να πείσουμε το διεθνή παράγοντα ότι μπορούμε και είναι δυνατό, να φθάσουμε σε μια συμφωνία μαζί του. Κατανοώ, ασφαλώς, το ρόλο της Τουρκίας και εγώ ο ίδιος το τονίζω αυτό. Εάν υπάρχουν άλλες λύσεις, παρακαλώ όποιος τις έχει να τις θέσει για να τις μάθουμε και να τις εφαρμόσουμε, αν είναι δυνατό. Δεν υπάρχει άλλη εναλλακτική πρόταση, από τη συνέχιση αυτών των προσπαθειών υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών και, βεβαίως, αν θέλετε και με το ενδιαφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνέχιση των προσπαθειών για επίλυση του κυπριακού προβλήματος.

Ερώτηση: Με τις κινήσεις σας άμεσα μετά την εκλογή σας δείξατε ότι από το δημοψήφισμα μέχρι και το 2008 υπήρχε ένα αρνητικό κλίμα που έπρεπε να ανατραπεί επειγόντως. Τελικά αυτή η καθυστέρηση πόσο επιζήμια θα αποβεί για το όποιο νέο σχέδιο, και μιλώ για τους Ελληνοκύπριους που είπαν και το όχι στο δημοψήφισμα, και ποιο μερίδιο ευθύνης σας αναλογεί;

Απάντηση: Δηλαδή, για να μην επιδεινωθεί η κατάσταση θα έπρεπε το Σχέδιο Ανάν να το εγκρίνουμε ανεξαρτήτως αν κρίναμε ότι είναι λειτουργικό, ότι εξυπηρετεί τα καλώς νοούμενα συμφέροντα ολόκληρου του κυπριακού λαού και όχι ξένων δυνάμεων; Νομίζω ότι δεν μπορώ να συμμεριστώ αυτή τη φιλοσοφία. Πιστεύω ειλικρινά ότι ο κυπριακός λαός άσκησε ελεύθερα το δικαίωμά του να κρίνει αν αυτό το Σχέδιο τον εξυπηρετεί ή όχι, και δεν τον εξυπηρετούσε, κατά τη δική μου εκτίμηση. Αν η Τουρκία, και αν ακόμα και η τουρκοκυπριακή ηγεσία, θεωρεί ότι η καθυστέρηση που έχει δημιουργηθεί της δίνει το ηθικό και το πολιτικό δικαίωμα να δημιουργεί και νέα τετελεσμένα, λανθάνεται. Κάνει πιο δύσκολη, ασφαλώς, την προσπάθεια για λύση, αλλά διερωτώμαι, αφού είναι έτσι, γιατί δεν δεχθήκαμε τα αποτελέσματα της κατοχής από το 1974 και βασανιζόμαστε μέχρι σήμερα. Θα βασανιστούμε λοιπόν, σε μια προσπάθεια να βρούμε καλύτερη λύση.

Ερώτηση: Ποιος ο ρόλος όλων αυτών των απεσταλμένων που έρχονται και φεύγουν από την Κύπρο και που θα

έλθουν ίσως και καινούργιοι, βοηθούν σε αυτή τη διαδικασία ή απλώς σας κάνουν να νιώθετε μια πίεση;

Απάντηση: Η ιστορία των απεσταλμένων είναι παλιά ιστορία. Εμείς ζητήσαμε την εμπλοκή των χωρών μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, εμείς ζητήσαμε την εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από εκεί και πέρα, βεβαίως, στις συναντήσεις μου με τους διάφορους απεσταλμένους κάνω ξεκάθαρο ότι έχουμε ζήσει μια πικρή, πικρότατη εμπειρία το 2004, προσπάθεια επιβολής λύσης απ' έξω πάνω στον κυπριακό λαό και δημιουργίας ενός σχεδίου στο οποίο δεν κατέληξαν, δεν ήταν συμφωνημένη λύση μεταξύ των δυο κοινοτήτων. Αυτό συνδέεται και με αυτά που λέχθηκαν προηγουμένως από συνάδελφό σας δημοσιογράφο. Και τώρα εμείς ζητούμε συλλογική εμπλοκή των μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας, την εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κυρίως βέβαια του Συμβουλίου Ασφαλείας, διότι εκεί είναι το Κυπριακό και σε εκείνο το πλαίσιο θα έλθει στο τέλος της ημέρας και ο σεβασμός αυτού που οι ίδιοι, ένεκα των πικρών εμπειριών του 2004, έχουν κατανοήσει και έχουν καθορίσει ως τρόπο επίλυσης του Κυπριακού. Οι Κύπριοι να βρουν τη λύση για τους Κυπρίους. Δεν υπήρξε κανένας ως τώρα, είτε έμμεσα, είτε άμεσα, που να μας πει ότι ο ρόλος των Ηνωμένων Εθνών δεν θα είναι ρόλος προσώπου που διευκολύνει, αλλά θα είναι ρόλος μεσολαβητή. Να αναφέρω ξανά ότι η επιδιαιτησία ήταν καταστροφική; Αυτήν πρώτα απ' όλα δεν έπρεπε να την δεχθούμε εμείς και ήμουν ο πρώτος που είπα, στο βαθμό που έχω ευθύνη, την αναλαμβάνω. Άρα γίνονται ξεκάθαρα αυτά τα πράγματα ότι επιδιαιτησία δεν θα υπάρξει, ότι η προσπάθεια θα γίνει από τους Κύπριους και η λύση θα είναι για τους Κύπριους και τα Ηνωμένα Έθνη θα διευκολύνουν την όλη διαδικασία. Να μου πείτε ότι στην πορεία μπορεί να μην υπάρξουν προσπάθειες; Θα τις δούμε. Πρέπει να επαγρυπνούμε, αλλά αυτό δεν πρέπει να μας φοβίζει και να πούμε ότι ούτε τα Ηνωμένα Έθνη, ούτε οι τάδε, διότι μπορεί να επέμβουν ή η Τουρκία είναι εκείνη που είναι και δεν θέλει. Εγώ δεν είμαι σίγουρος ότι δεν υπάρχουν παράγοντες στην Τουρκία οι οποίοι θέλουν λύση στο κυπριακό πρόβλημα. Αυτό θα φανεί στην πορεία και από την έκβαση της κρίσης, κατά την άποψή μου, την οποία διέρχεται αυτή τη στιγμή η Τουρκία.

Εισαγωγική ομιλία του Προέδρου Χριστόφια για την εσωτερική διακυβέρνηση

Ξεκινώντας αυτό το 2ο μέρος του σημερινού δημόσιου απολογισμού με την ευκαιρία συμπλήρωσης 120 ημερών διακυβέρνησης, θέλω να επαναλάβω πως οι προεκλογικές μας δεσμεύσεις αποτελούν το συμβόλαιο τιμής που υπογράψαμε με τον κυπριακό λαό. Θα το υλοποιήσουμε κατά γράμμα προς όφελος του συνόλου παρά τις απρόβλεπτες δυσκολίες και τα εμπόδια που αναφέρονται και διεθνώς και εσωτερικά.

Ως Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας έχω την ευθύνη να λειτουργώ ενωτικά και να εκπροσωπώ το συμφέρον όλων των πολιτών, και συμπληρώνω, μη εξαιρουμένων και των Τουρκοκυπρίων πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Με γνώμονα αυτό θα συνεχίσουμε τις προσπάθειες μας με ακόμη περισσότερο ζήλο, σκληρή δουλειά, ευφάνταστες προσεγγίσεις και μεθοδικότητα ώστε να φανούμε αντάξιοι των προσδοκιών του λαού, αλλά και της εμπιστοσύνης με την οποία μας περιβάλλει.

Θέλω από την αρχή να εκφράσω την εκτίμηση και τον απέραντο σεβασμό μου προς όλους εκείνους που με την καθημερινή τους δουλειά, αλλά και την αφοσίωση τους, συμβάλλουν παραγωγικά στην υλοποίηση των προεκλογικών μας δεσμεύσεων.

Αμετακίνητος στόχος μας είναι η πραγματοποίηση του οράματος για μια πιο δίκαιη κοινωνία και ένα πιο σύγχρονο κράτος, με οικονομική ανάπτυξη που θα συνδυάζεται με περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη. Ένα σύγχρονο κράτος ευαισθησίας και ανθρωπιάς που στέκεται αρωγός σε όλους τους συμπολίτες μας που έχουν την ανάγκη του.

Προϋπόθεση όμως για όλα αυτά είναι μια ισχυρή οικονομία. Μέλημά μας είναι η διασφάλιση ψηλών ρυθμών ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας διατηρώντας ψηλά ποσοστά απασχόλησης και απελευθερώνοντας πόρους για την αναβάθμιση του ανθρωποκεντρικού και κοινωνικού χαρακτήρα του κράτους.

Συνεχίζουμε το ήδη δοκιμασμένο μικτό οικονομικό σύστημα συνεργασίας του ιδιωτικού, του δημόσιου και του συνεργατικού τομέα. Η οικονομία της Κύπρου στηρίζεται σε γερά θεμέλια και πάνω σε αυτά τα θεμέλια συνεχίζουμε εμείς να κτίζουμε.

Σήμερα, μέσα στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον της διεθνούς οικονομίας, αρνητικοί εξωγενείς παράγοντες επιδρούν με καθοριστικό τρόπο στην πορεία ανάπτυξης της οικονομίας.

Ο καλπάζων διεθνής πληθωρισμός λόγω των συνεχών αυξήσεων στις τιμές του πετρελαίου, αλλά και βασικών διατροφικών ειδών όπως τα σιτηρά, η κρίση στις διεθνείς χρηματαγορές αλλά και η ανομβρία δημιουργούν, εκτός του δικού μας ελέγχου, ένα δυσμενές περιβάλλον ανάπτυξης.

Ως αποτέλεσμα αυτών των εξελίξεων φαινόμενα αισχροκέρδειας, αλλά και ακρίβιας, πλήττουν τις βασικές

ανάγκες του πληθυσμού. Και αυτό είναι πανευρωπαϊκό φαινόμενο το οποίο έχει εξεταστεί στην περασμένη Σύνοδο του Συμβουλίου της ΕΕ. Αυτή είναι μια απλή διαπίστωση. Πρόθεσή μας είναι να προχωρήσουμε ένα βήμα παρακάτω. Αυτή η Κυβέρνηση έχει θέσει ως στόχο την πάταξη των κρουσμάτων αισχροκέρδειας και να αντιμετωπίσουμε, μέσα στο πλαίσιο των δυνατοτήτων μας, την ακρίβια που κτυπά την πατρίδα μας. Καλύτερη εγγύηση στην αντιμετώπιση των πιο πάνω δεν είναι άλλη από την υλοποίηση του προεκλογικού μας προγράμματος. Ενός προγράμματος φιλολαϊκού που θέτει τον άνθρωπο και την ανάπτυξη του στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος της παρούσας διακυβέρνησης.

Τα βασικά μεγέθη της οικονομίας είναι υγιή και οι προοπτικές της οικονομίας ευοίωνες, παρά τη διεθνή κρίση.

Σύμφωνα με τα τελευταία δεδομένα ο ρυθμός ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας αναμένεται να είναι υπερδιπλάσιος του μέσου όρου των χωρών της Ευρωζώνης (3.7%), ο πληθωρισμός αναμένεται να φθάσει στα επίπεδα 4,5-5%, το δημόσιο χρέος θα περιοριστεί γύρω στο 47,7% το 2008 – το 2007 ήταν γύρω στο 60% -, και το δημοσιονομικό πλεόνασμα θα συνεχίσει να έχει θετικό πρόσημο. Οι δείκτες αυτοί καταδεικνύουν το βαθμό εμπιστοσύνης προς την κυπριακή οικονομία.

Υλοποιώντας τις δεσμεύσεις μας προχωρήσαμε στην παραχώρηση του πασχαλινού επιδόματος σε όλους ανεξαιρέτα τους συνταξιούχους του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τους δικαιούχους κοινωνικής σύνταξης. Από το μέτρο αυτό ωφελήθηκαν, περίπου, 110.000 άτομα και δαπανήθηκαν €32.5εκ. Ακούω και από ραδιοφώνου παρεμβάσεις ατόμων που δίκαια λένε: «Δώσατε σ' όλους το πασχαλινό επίδομα, ακόμα και σ' εκείνους οι οποίοι είναι και πλούσιοι και ζάμπλουτοι». Ο κόσμος έχει δικαίο, αλλά δεν είχαμε τη δυνατότητα να διαχωρίσουμε εκείνη τη στιγμή εκείνους οι οποίοι έχουν υψηλά εισοδήματα ή είναι πλούσιοι για να μην δώσουμε το πασχαλινό επίδομα. Δόθηκαν εντολές και οδηγίες από το Υπουργικό Συμβούλιο στους Υπουργούς Οικονομικών και Εργασίας να εργαστούν σκληρά, ούτως ώστε αυτός ο διαχωρισμός να γίνει, γιατί πράγματι θα μπορούσαν εκείνα τα χρήματα τα οποία πάνε εκεί που τα έχουν, να δοθούν για κόσμο ο οποίος έχει περισσότερη ανάγκη. Και αυτό είναι υπόσχεση ότι κάνουμε ό,τι είναι δυνατόν και θα πιέσω πάρα πολύ, ειλικρινά, το συντομότερο να ξεκαθαρίσει αυτή η κατάσταση.

Πέραν από αυτό παραχωρήθηκε αύξηση του πασχαλινού επιδόματος για τους λήπτες δημόσιου βοηθήματος από το οποίο ωφελήθηκαν περίπου 24,000 άτομα με επιπρόσθετες συνολικές πιστώσεις €2.7εκ.

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αυξάνονται τα δημόσια βοηθήματα κατά 12% από 1/7/2008. Αυτής της αύξησης θα επωφεληθούν 20.000 άτομα και θα απαιτηθούν επιπρόσθετες πιστώσεις ύψους €7.3 εκ.

Ο κατώτατος μισθός πρόσληψης έχει αυξηθεί κατά 6,35%, δηλαδή από €698,82 σε €743.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, υιοθετώντας αιτήματα της Οργάνωσης Αποκατάστασης Παθόντων και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Αγνοουμένων και Παθόντων που εκκρεμούσαν από το 2006, έχει αυξήσει τις ειδικές μηνιαίες συντάξεις κατά 5% με αναδρομική ισχύ από 1/1/2007 και με συνολικό κόστος €2.4 εκ.

Συμπληρωματικά, η Κυβέρνηση προχώρησε στην αναθεώρηση του ύψους του εφάπαξ επιδόματος που παραχωρείται στις γυναίκες που αποκτούν τρίδυμα. Το ποσό αυξάνεται από €5.125,80 σε €7.700. Αυτή είναι η πρώτη αναθεώρηση του επιδόματος από το 1987, χρονιά που είχε πρωτοψηφιστεί το πιο πάνω μέτρο.

Τα πιο πάνω στοχευμένα μέτρα, πέραν από τη συμβολή τους στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου των πολιτών, αποτελούν και μια ουσιαστική συμβολή στην προσπάθεια αντιμετώπισης του προβλήματος της ακρίβιας.

Για την όσο το δυνατό καλύτερη αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού, η Κυβέρνηση μας προχώρησε στην επανασύσταση πάνω σε νέο νομοθετικό πλαίσιο και σε μόνιμη βάση της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού, η οποία άρχισε εντατικά δουλειά.

Συμπληρωματικά έχουν εντατικοποιηθεί, επίσης, οι έλεγχοι των τιμών με το διπλασιασμό των επιθεωρητών της αρμόδιας Υπηρεσίας Προστασίας του Καταναλωτή και την αναβάθμιση του Παρατηρητηρίου Τιμών αυξάνοντας των αριθμών των ελεγχόμενων προϊόντων από 340 σε 550. Θέλω εδώ να αναφέρω ότι όσα μέτρα και αν λάβουμε, στο πλαίσιο της ελεύθερης αγοράς, θα είναι ανεπαρκή. Είναι γνωστόν ότι είχα πάντα την άποψη ότι οι Κυβερνήσεις πρέπει να έχουν τη δυνατότητα κάποιου πιο αποτελεσματικού ελέγχου τιμών. Να βάζουν, δηλαδή, οροφή σε τιμές ειδών πρώτης ανάγκης. Δυστυχώς, η ΕΕ και η ιδιότητα του μέλους της ΕΕ δεν μας επιτρέπει να κάνουμε κάτι τέτοιο, παρά το διακαή πόθο μας. Όλοι θυμούνται ότι κάποτε αντιδρούσαμε γιατί θα καταργείτο η Επιτροπή Τιμών. Είμαστε σ' αυτό το πλαίσιο και προσπαθούμε ακριβώς να αξιοποιήσουμε τις δυνατότητες που μας παρέχει η ιδιότητα του μέλους της Ένωσης.

Η συνεχής και ραγδαία μεγέθυνση του τομέα των κατασκευών και της ανάπτυξης γης έχει ως αποτέλεσμα την

αύξηση της τιμής της γης, αλλά και της κατοικίας. Ακόμη πιο οξύ εμφανίζεται το πρόβλημα απόκτησης ιδιόκτητης κατοικίας στις τάξεις των προσφύγων, αλλά και των νεαρών αυτόχθονων ζευγαριών όπως επίσης και των χαμηλά αμειβομένων.

Με στόχο την κάλυψη των οικιστικών αναγκών των προσφύγων, το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του στις 2 Απριλίου 2008 αποφάσισε την ανέγερση 358 οικιστικών μονάδων σε ελεύθερους χώρους που βρίσκονται στους κυβερνητικούς οικισμούς «Κόκκινες» και «Τσιακκιλερό». Συγκεκριμένα, ανεγείρονται 160 διαμερίσματα και 30 κατοικίες στον οικισμό «Τσιακκιλερό» και 144 διαμερίσματα και 24 κατοικίες στον οικισμό «Κόκκινες».

Με μία δέσμη μέτρων στεγαστικής πολιτικής, το Υπουργικό Συμβούλιο στις 11 Ιουνίου 2008, και με στόχο την ουσιαστική αναβάθμιση της προσφοράς του κράτους στους εκτοπισθέντες, αποφάσισε την αύξηση του αριθμού των δικαιούχων εκτοπισθέντων και την παροχή σε κάθε δικαιούχο δωρεάν ή επιχορηγημένης στέγασης και ενέκρινε αναθεώρηση των εισοδηματικών κριτηρίων που υπάρχουν για το Σχέδιο Στέγασης σε κυβερνητικό οικισμό και το Σχέδιο Αυτοστέγασης σε κυβερνητικό οικόπεδο κατά 30% - 33%.

Παράλληλα, για το Σχέδιο Αυτοστέγασης σε κυβερνητικό οικόπεδο εγκρίθηκε αύξηση της παρεχόμενης χορηγίας με ελάχιστο ποσό €22.210 (13.000 ΛΚ) και μέγιστο €31.610 (18.500 ΛΚ).

Για αυτοστέγαση σε ιδιόκτητο οικόπεδο ή αυτοστέγαση με αγορά διαμερίσματος/κατοικίας, η οικονομική βοήθεια αυξάνεται με ελάχιστο ποσό €37.600 (22.000 ΛΚ) και μέγιστο €68.350 (40.000 ΛΚ), διπλάσιο ή και τριπλάσιο της υφιστάμενης χορηγίας, χωρίς εισοδηματικά κριτήρια.

Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, επίσης, αύξηση της επιδότησης του ενοικίου σε εκτοπισθέντες και παθόντες κατά 5 %, και σε σχέση με τα εισοδηματικά κριτήρια αύξηση του καθαρού εισοδήματος κατά 10%.

Επιπρόσθετα έχουν εγκριθεί και ισχύουν από την 1η Ιουλίου 2008 αυξήσεις των ποσών που παραχωρούνται στο Ενιαίο Στεγαστικό Σχέδιο που αφορά μη πρόσφυγες, λεπτομέρειες του οποίου έχουν δοθεί στη δημοσιότητα. Αφορά κόσμο που θέλει να κατοικήσει σε χωριά που έχουν μέχρι 500 κατοίκους ή σε χωριά της υπαίθρου ή ακόμα και σε αστικές περιοχές, 35 χλμ. μακριά από τα κέντρα των πόλεων. Υπάρχουν τα δεδομένα.

Προς εφαρμογή της σχετικής κυβερνητικής πολιτικής έχει ήδη επιλεγεί κρατική ιδιοκτησία στην περιοχή Κοκκιντριμιθιάς – Μάμμαρι για διαχωρισμό 3000, περίπου, οικοπέδων που θα διατεθούν για στέγαση εκτοπισθέντων μέσω διαφόρων σχεδίων.

Ως επιστέγασμα της στεγαστικής πολιτικής της Κυβέρνησής μας και δεσμευμένοι από τις διακηρύξεις μας, έχουμε ήδη προχωρήσει στην παραχώρηση στις πρώτες αυτές 120 μέρες πέραν των 800 τίτλων ιδιοκτησίας σε δικαιούχους. Δέσμευσή μας είναι όπως μέχρι το τέλος του 2008 παραχωρηθούν άλλοι 13,500 τίτλοι ιδιοκτησίας στους δικαιούχους.

Δεν θέλω να καρπούται τα πάντα αυτή η Κυβέρνηση. Αντιλαμβάνεστε ότι οι τίτλοι ιδιοκτησίας άρχισαν να εκδίδονται από την προηγούμενη Κυβέρνηση και είναι μια συνέχεια και συνέπεια. Από πλευράς αυτής της Κυβέρνησης υπάρχει η θέληση να επισπεύσει την υλοποίηση αυτής της απόφασης και αυτής της θέσης.

Από τις πρώτες μέρες της ανάληψης των καθηκόντων μας είχαμε να αντιμετωπίσουμε την πρωτοφανή όξυνση του υδατικού μας προβλήματος και την έλλειψη πόσιμου νερού. Είναι κάτι που καθημερινά είναι αντικείμενο συζήτησης στα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα όλων των σταθμών. Και βεβαίως, ενδιαφέρει και τον τελευταίο Κύπριο.

Η αλματώδης και συνεχής άνοδος του κόστους ενέργειας που εξαρτάται σχεδόν απόλυτα στην περίπτωση της Κύπρου από τις διεθνείς τιμές του πετρελαίου επέτεινε τις αρνητικές επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά της Κύπρου.

Με την απόφαση μας όμως όπως τελειοποιήσαμε στη δημιουργία χερσαίου τερματικού για την εισαγωγή, αποθήκευση και χρήση υδροποιημένου φυσικού αερίου για τις βασικές ενεργειακές μας ανάγκες δημιουργούμε τις προϋποθέσεις για την επίλυση του ενεργειακού μας προβλήματος με τον πλέον ορθολογιστικό τρόπο υπό τις περιστάσεις.

Με στοχο προσηλωμένες ενέργειες και μεθοδεύσεις φροντίσαμε να ικανοποιήσουμε βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα τις ανάγκες μας σε πόσιμο νερό προχωρώντας:

- Στην εισαγωγή πόσιμου νερού, σε χρόνο ρεκόρ, από την Ελλάδα, και λυπούμαι για τα τελευταία προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί. Εύχομαι και ελπίζω, ειλικρινά, οι υποσχέσεις που δίνονται από τον Πρόεδρο της Ocean Tankers να υλοποιηθούν και μέχρι το τέλος της εβδομάδας το νερό να τρέξει και να πάει εκεί που πρέπει.

- Στην αύξηση της δυναμικότητας των υπαρχουσών μονάδων αφαλάτωσης. Ήδη αυτό γίνεται.
- Στην προώθηση με συνοπτικές διαδικασίες της δημιουργίας νέων μονάδων αφαλάτωσης.
- Στην ανόρυξη γεωτρήσεων μεγαλύτερου βάθους. Και αυτό γίνεται.
- Στη χρήση γνωστών υδατικών αποθεμάτων στον ποταμό Γαρούλλη.
- Στην επέκταση της χρήσης εξαγνισμένου νερού λυμάτων και,
- με προσωπική επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας προς τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Μπαρόζο ζητείται η παραχώρηση προς την Κύπρο έκτακτης βοήθειας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την ανομβρία. Εδώ να κάνω μια μικρή παρένθεση και να απευθυνθώ στους γεωργοκτηνοτρόφους και να τους πω ότι η Κυβέρνηση κατανοεί ότι το πρόβλημα είναι σοβαρότατο. Κατανοεί τη θέση τους, κατανοεί και τα αιτήματά τους. Θέλω να ζητήσω να επιδειχθεί κατανόηση για τις προσπάθειες μας και να είναι σίγουροι ότι αυτή η Κυβέρνηση δεν θα τους αφήσει στο έλεος του Θεού και στο έλεος της ανομβρίας. Παρά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε και στην ανάγκη, αν υπάρξει, θα βοηθήσουμε με απευθείας χορηγίες από πλευράς του κράτους, γιατί και αυτά η ΕΕ δεν τα δέχεται και πρέπει η εκροή χρημάτων να εγκριθεί από τους ανάλογους Επίτροπους.

Πέραν όμως από την ανεπάρκεια πόσιμου νερού το πρόβλημα της ανομβρίας και, γενικά, της έλλειψης νερού στην Κύπρο πρέπει να συνειδητοποιηθεί από όλους ότι θα είναι μόνιμο, δεν θα είναι παροδικό φαινόμενο. Και αυτό ως αποτέλεσμα των γενικότερων κλιματολογικών αλλαγών στον πλανήτη μας.

Οι παρατεταμένες περιόδους ξηρασίας και ο κίνδυνος ερημοποίησης αποτελούν υπαρκτούς κινδύνους όχι μόνο για το μέλλον της γεωργίας στον τόπο μας, αλλά και της συνολικής οικονομίας του τόπου.

Ως εκ τούτου, απαιτούνται ριζικές και καινοτόμες προσεγγίσεις στην προσπάθεια επίλυσης του συνολικού υδατικού μας προβλήματος. Είμαστε υποχρεωμένοι στην προσπάθεια αυτή να λαμβάνουμε υπόψη το γενικότερο ενεργειακό πρόβλημα που αφορά τόσο στις τιμές των καυσίμων όσο και στην εκπομπή ρύπων, καθώς και το σεβασμό του περιβάλλοντος. Η χρησιμοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αποτελεί για εμάς θέμα προτεραιότητας.

Η Κυβέρνηση μας έχει ήδη αποφασίσει τη διάθεση από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ ποσού ύψους €18 εκ. για τη δημιουργία πρότυπης θερμοηλιακής μονάδας παραγωγής ενέργειας για τη λειτουργία μονάδας αφαλάτωσης. Η επιστημονικοτεχνική υποδομή του πιο πάνω φιλόδοξου προγράμματος έχει ανατεθεί στο γνωστό διεθνώς MIT–Τεχνολογικό Ινστιτούτο Μασσαχουσέτης των ΗΠΑ.

Οι θετικές επιδράσεις αυτού του πρωτοποριακού εγχειρήματος πιστεύουμε ότι θα είναι πολλαπλά ευεργετικές για τον τόπο στους τομείς της έρευνας και της ορθολογιστικής χρήσης πηγών ενέργειας και στην επιστημονικοτεχνική ανάπτυξη των τομέων παραγωγής αφαλατωμένου νερού.

Είχα συνάντηση με επιστήμονες διεθνούς εμβέλειας, μεταξύ των οποίων και προταθέντες για βραβεία Νόμπελ, οι οποίοι συναποτελούν το Επιστημονικό Συμβούλιο του Ινστιτούτου Έρευνας στην Κύπρο και, ειλικρινά, με έχουν διαβεβαιώσει ότι η επιτυχία αυτού του εγχειρήματος θα φέρει την Κύπρο στο προσκήνιο σε παγκόσμιο επίπεδο. Και, βεβαίως, θα είναι ένα επαναστατικό μέτρο σ' ότι αφορά στη χρήση της ηλιακής ενέργειας. Και η Κύπρος έχει αυτή την ευλογία από τη φύση, 360 ημέρες το χρόνο να έχει ηλιοφάνεια. Άρα, είναι πολύ πιθανό, με την επιτυχία αυτού του εγχειρήματος να λυθούν πάρα πολλά προβλήματα ενέργειας στον τόπο μας.

Λόγω του περιορισμένου χρόνου θα ήθελα με επιγραμματικό τρόπο και σε επικεφαλίδες να αναφερθώ σε μια σειρά θεμάτων που έχουν επιλυθεί στην περίοδο των πρώτων 120 ημερών της διακυβέρνησής μας, ή έχουν προωθηθεί:

- Επεξεργασία μέτρων με σκοπό τη μακροχρόνια διασφάλιση βιωσιμότητας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αποδοχή τους από τους κοινωνικούς εταίρους. Το θέμα θα συζητηθεί αύριο στη συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου.
- Αυστηρή νομοθετική ρύθμιση της απαλλαγής στρατευσίμων για λόγους υγείας.
- Θεσμοθέτηση των όρων αποφυλάκισης κρατουμένων επ' αδεία και τη δημιουργία προς τούτο Συμβουλίου Αποφυλάκισης .
- Εντατικοποίηση των ρυθμών υλοποίησης της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης με τη σύσταση σειράς από αρμόδιες επιστημονικές επιτροπές.
- Για το σκοπό της διάσωσης, διαφύλαξης, προβολής και αξιοποίησης του έργου των πνευματικών δημιουργών της Κύπρου δρομολογήθηκε η δημιουργία Λογοτεχνικού Αρχείου και Μουσείου Λογοτεχνίας.
- Με σκοπό την ανακήρυξη της Κύπρου σε περιοχή απαλλαγμένη από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς αποφασίστηκε η εκπόνηση ειδικής μελέτης τεκμηρίωσης του αιτήματός μας προς την ΕΕ. Μέχρι τότε αναβάλλεται η εφαρμογή των σχετικών ευρωπαϊκών οδηγιών.

Για τον αγώνα ενάντια στις εξαρτησιογόνες ουσίες

Η Κυβέρνηση αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στον αγώνα ενάντια στις εξαρτησιογόνες ουσίες. Σημείο κλειδί για την επιτυχία αυτού του αγώνα είναι η συγκρότηση ευρύτατης κοινωνικής συμμαχίας με τη συστράτευση της πολιτείας και της κοινωνίας ενάντια στα ναρκωτικά.

Ουσιαστικό στοιχείο για την επιτυχία του αγώνα ενάντια στις εξαρτησιογόνες ουσίες αποτελεί η εθελοντική προσφορά των πολιτών και των οργανωμένων συνόλων. Η στενή συνεργασία και ο συντονισμός του έργου και των δράσεων των εθελοντικών οργανώσεων και των κυβερνητικών φορέων είναι απαραίτητη για να έχουμε το καλύτερο αποτέλεσμα.

Εξ ου και η χθεσινή σύσκεψη υπό την προεδρία του Προέδρου της Δημοκρατίας, με στόχο τη δημιουργία αυτών των προϋποθέσεων. Έχω πει στους συνδαιτυμόνες χθες ότι σκέφτομαι πάρα πολύ σοβαρά το διορισμό Ειδικού Επιτρόπου, ο οποίος θα ασχοληθεί ακριβώς με αυτό το θέμα, του συντονισμού, διότι γίνονται πάρα πολλές προσπάθειες όντως. Αυτές οι προσπάθειες πρέπει να γίνουν ακόμη πιο συλλογικές και πιο στοχοπροσηλωμένες γιατί είναι ένα από τα μεγαλύτερα κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η κυπριακή πολιτεία.

Απαντήσεις του Προέδρου Χριστόφια σε ερωτήσεις πάνω σε θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης

Ερώτηση: Ο χειρισμός εκ μέρους σας των δημοσίων οικονομικών περιλαμβάνει πλέον και τις επιπτώσεις τις αρνητικές που επισημάνατε κι εσείς στην τοποθέτησή σας, πληθωρισμός, η ακρίβια ένεκα και της ενεργειακής κρίσης. Θα ήθελα να ρωτήσω κατά πόσο υπάρχει προγραμματισμός από μέρους σας για αναπροσαρμογή της κοινωνικής σας πολιτικής, δεδομένου ότι υπάρχουν και παραινήσεις της Κεντρικής Τράπεζας προς εσάς για να υπάρξει επικέντρωση σε ό,τι αφορά τη δημοσιονομική εξυγίανση, αλλά ταυτόχρονα παραμένουν ισχυροί κλυδωνισμοί στα κυπριακά νοικοκυριά, είχαμε δει και την αύξηση των επιτοκίων και υπάρχουν φόβοι ότι θα αυξηθούν περαιτέρω. Οι δικοί σας περαιτέρω χειρισμοί ποιοί θα είναι;

Απάντηση: Οι δικοί μου χειρισμοί δεν θα στοχεύουν να φορτωθούν οι επιπτώσεις της ακρίβιας ή των άλλων προβλημάτων, των εξωγενών που αντιμετωπίζουμε, στον απλό άνθρωπο. Την ίδια ώρα προσπαθούμε ο κρατικός μηχανισμός να γίνει όσο γίνεται πιο αποτελεσματικός και αυτό θα επιφέρει δύο σημαντικά ωφέληματα. Πρώτον, θα κάνει τον πολίτη να νιώθει ότι όταν απευθύνεται και λαμβάνεται υπόψη, και τυχάνει γρήγορης μεταχείρισης και εξυπηρέτησης. Και δεύτερον, μέσα από αυτή την πρακτικοποίηση της λειτουργίας του κρατικού μηχανισμού θα έχουμε πολύ περισσότερα έσοδα και σε ό,τι αφορά την αδειοδότηση εταιριών και σε ό,τι αφορά την εξυπηρέτηση ανθρώπων από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Έχω καλέσει ειδική σύσκεψη των Διευθυντών των Υπουργείων, στην πορεία θα κάνω και επισκέψεις στα διάφορα Υπουργεία, για να δούμε με ποίο τρόπο ακριβώς γίνεται ακόμα πιο αποτελεσματική η δουλειά της κρατικής μηχανής. Σε ό,τι αφορά στο πώς θα αντιμετωπίσουμε αυτά τα ζητήματα υπάρχει και άλλη μια πηγή, δεν μπορεί αυτό να γίνεται απλώς με εκκλήσεις, νομίζω ότι το κράτος πρέπει να πάρει τα μέτρα του. Υπάρχουν πολλά φορολογικά χρέη από κέρδη και θα πρέπει το κράτος - και αναλαμβάνουμε αυτή την προσπάθεια - να εντείνει τις προσπάθειές του ούτως ώστε να εισπράξει όσο γίνεται περισσότερα από τα οφειλόμενα. Είναι οφειλόμενα από κέρδη, δεν ζητάς να αφαιρέσεις εισόδημα από οποιονδήποτε. Είναι ένα εισόδημα του κράτους το οποίο προβλέπεται από τους Νόμους του κράτους, ένα χρέος το οποίο δεν εξοφλήθηκε. Γι' αυτό πρέπει να εξοφληθεί, και αυτό θα δώσει επιπρόσθετα έσοδα στο κράτος για να μπορεί να εφαρμόσει ακριβώς την κοινωνική πολιτική την οποία θέλει να εφαρμόσει θέτοντας στο επίκεντρο της προσοχής του τον απλό άνθρωπο που έχει ανάγκη.

Θα κάνω και μια έκκληση. Ένα από τα μεγαλύτερα έξοδα όλων μας είναι το να γεμίζουμε τα δοχεία βενζίνης και πετρελαίου. Δεν θα πω στους Κύπριους να πάψουν να χρησιμοποιούν αυτοκίνητα, αλλά την ίδια ώρα νομίζω ότι ο καθένας μας μπορεί να προβληματιστεί κατά πόσο χρειάζεται σε μια οικογένεια να χρησιμοποιούμε τρία και τέσσερα αυτοκίνητα. Τώρα που έχουμε ανάγκη να κάνουμε και για τον ίδιο τον εαυτό μας κάποια εξοικονόμηση. Δεν είναι σώνει και καλά αναγκαίο να κατέβω στην οδό Λήδρας και να αφήσω το αυτοκίνητο ακριβώς στην είσοδο της οδού Λήδρας και να μην το αφήσω κάπου πιο μακριά και να περπατήσω. Θα μου πείτε, βέβαια, για να γίνει μια εξοικονόμηση μεγαλύτερη θα ήταν καλά να έχουμε και δημόσιες μεταφορές. Συμφωνώ απόλυτα, έχει τεθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο το θέμα, εργάζεται το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων εντατικά. Ήδη αρχίζει, παίρνει ορισμένες αποφάσεις με πιλοτικά προγράμματα που αφορούν τη μεταφορά μαθητών, η οποία θα γίνεται δωρεάν και είναι μέσα στο σχέδιο επιδότησης ή βοήθειας στους λεωφορειούχους. Εκπονείται και ένα σχέδιο στρατηγικής σημασίας, οκτώ, δέκα χρόνων, που βεβαίως συνεπάγεται αρκετά έξοδα. Αυτά θα τα δούμε στην πορεία. Άρα συνδέουμε το ένα με το άλλο.

Και κάτι άλλο. Ο πολύ φτωχός άνθρωπος ασφαλώς δεν έχει τη δυνατότητα της υπερκατανάλωσης. Θέλω να ρωτήσω έντιμα τον καθένα από εμάς που μπορούμε να καταναλώνουμε περισσότερα. Κάνουμε κράτει; Αγοράζουμε δηλαδή από τον μπακάλη εκείνα που είναι αναγκαία ή αγοράζουμε τόσα ώστε να πετάμε στον κάλαθο των αχρήστων τα μισά; Νομίζω ότι έχουμε τη δυνατότητα να εξοικονομήσουμε περισσότερα για το κάθε

νοικοκυριό. Διότι, αν έχουμε προβλήματα απευθυνόμαστε στην Κυβέρνηση. Αν έχουμε άλλα προβλήματα απευθυνόμαστε στην Κυβέρνηση. Και δεν το λевω γιατί είμαστε εμείς τώρα στην Κυβέρνηση. Αυτό ίσχυε πάντα. Η Κυβέρνηση έχει καθήκον να δει τον πολίτη και να προσπαθήσει στο πλαίσιο των δυνατοτήτων της να τον δει, αλλά συν Αθηνά και χείρα κίνει. Και ο πολίτης πρέπει να δει κάποιες απλές υποχρεώσεις του προς τον ίδιο τον εαυτό του πρώτα και το νοικοκυριό του.

Θέλω να σας πω ότι η οικονομία, παρά τα κτυπήματα, πάει καλά και αυτό είναι γεγονός επιστημονικά τεκμηριωμένο. Μπορεί να έχουμε διαφορές απόψεων με την Κεντρική Τράπεζα και το Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας πώς θα αντιμετωπίσουμε αυτά τα ζητήματα, όπως είχαμε και με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο διαχρονικά και με τη Διεθνή Τράπεζα.

Ερώτηση: Ήταν λάθος η εισήγηση της Κυβέρνησής σας για πώληση μέρους των αποθεματικών της Κεντρικής Τράπεζας σε χρυσό και γι' αυτό έχετε εγκαταλείψει αυτή την ιδέα ή θα επανέλθετε γιατί πιστεύετε ότι αυτό θα πρέπει να γίνει;

Απάντηση: Έχει ανακοινώσει ποτέ η Κυβέρνησή μας ότι ζήτησε επίσημα από κανέναν να πωληθούν αποθέματα χρυσού; Δεν κάναμε τέτοια πρόταση. Ξεκίνησε μια συζήτηση, ενεπλάκη ο Υπουργός Οικονομικών και διάφοροι άλλοι παράγοντες γι' αυτό το ζήτημα, το οποίο εμείς ως Κυβέρνηση δεν αποφασίσαμε. Έγινε ένας διάλογος και θεωρώ αυτό το διάλογο, αν θέλετε, επωφελη. Αλλά δεν έχουμε πάρει τέτοιο μέτρο ούτε αποφασίσαμε κάτι τέτοιο. Θέλω να σας πω και το εξής: Πέστε θεωρητικά ότι τελικά κάνουμε μια τέτοια πρόταση στο Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας. Σε καμιά απολύτως περίπτωση αυτή η Κυβέρνηση δεν πρόκειται να εκποιήσει αποθέματα συναλλαγματικά, σε χρυσάφι ή άλλως πως, για να πάρει λεφτά και να τα δώσει στον κόσμο. Εάν θα γίνει κάτι τέτοιο, που δεν είναι στην ημερήσια διάταξη, θέλω να ξεκαθαρίσω τελείως ότι τα όποια εισοδήματα θα αξιοποιηθούν για τη μείωση ακόμα περισσότερο του δημόσιου χρέους, το οποίο κατατρώει, θα έλεγα, πολλά από τα έσοδα του κράτους ετησίως. Άρα, αν το 47% γίνει 40% στο τέλος της ημέρας, αυτό θα ωφελήσει την κοινωνία ολόκληρη γιατί θα μειωθούν τα τοκοχρεωλύσια σε πολλά εκατομμύρια, τα οποία πληρώνουμε κατά έτος. Αλλά επαναλαμβάνω και θέλω να κάνω ξεκάθαρο ότι έγινε μια συζήτηση, χωρίς καμιά απόφαση από πλευράς Κυβέρνησης, ούτε του Υπουργικού Συμβουλίου ούτε του Προέδρου της Δημοκρατίας. Νομίζω ότι αυτή την ώρα δεν χρειάζονται τέτοιες συζητήσεις. Πρέπει να δούμε με ποιο τρόπο αντιμετωπίζουμε τα καθημερινά προβλήματα, τα οποία βρίσκονται μπροστά μας. Οι συζητήσεις αυτές είναι ψυχοφθόρες και στο τέλος της ημέρας είναι ζημιогόνες.

Ερώτηση: Θα επιστρέψω στο θέμα της ακρίβιας, και συγκεκριμένα στο θέμα της αισχροκέρδειας που είπατε ότι η Κυβέρνηση έχει στόχο να πατάξει. Το ερώτημα είναι πώς οχυρώνονται όλοι αυτοί που αισχροκερδούν πίσω από το νόμο της ελεύθερης αγοράς; Είπατε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν μας επιτρέπει πολλά πράγματα. Πώς μπορεί η Κυβέρνηση να πατάξει την αισχροκέρδεια;

Απάντηση: Με την εντατική εργασία και την έρευνα της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού. Δεν είναι πάρα πολλά τα περιθώρια με τον έλεγχο από τα Παρατηρητήρια και τις άλλες αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Δυστυχώς, δεν έχουμε όλες τις δυνατότητες που θα θέλαμε να έχουμε. Αυτό δεν σημαίνει τα χέρια ψηλά. Θέλω να πιστεύω ότι η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού θα δώσει αποτελέσματα διότι υπάρχει αισχροκέρδεια.

Ερώτηση: Πληρώνουμε το πιο ακριβό γάλα στην Κύπρο και το πιο ακριβό ηλεκτρικό ρεύμα. Αυτό βεβαίως μας διαφοροποιεί από τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες που έχουν το ίδιο πρόβλημα, δηλαδή εισαγόμενο πληθωρισμό. Γιατί αυτό συμβαίνει στην Κύπρο; Για το νερό η ερώτησή μου είναι τι περιέχει τελικά αυτό το συμβόλαιο για την εισαγωγή νερού από την Ελλάδα; Έχουμε καθυστερήσεις, γίνεται λόγος από κυβερνητικά κλιμάκια ότι υπάρχουν ρήτρες που θα πρέπει να αξιωθούν από την εταιρεία. Η εταιρεία λέει ότι θα πρέπει να εισπράξει λεφτά διότι έφερε το νερό πιο γρήγορα. Τι ακριβώς συμβαίνει;

Απάντηση: Το ότι φέρανε το νερό πιο γρήγορα ισχύει μόνο όταν το νερό θα ρέει στον αγωγό. Το ότι περιφέρεται μέσα στο τάνκερ, δεν σημαίνει ότι έφερε το νερό. Παρ' όλο που ήταν εντυπωσιακή η κάθοδος, πρέπει να πω. Μέχρι το τέλος του Ιούλη το νερό ήταν στην Κύπρο. Το νερό θα έχει έρθει όταν μπει στο ποτήρι, και αυτό ακόμα δεν έγινε. Υπάρχουν ρήτρες στο συμβόλαιο. Αυτό είναι αλήθεια. Αυτά τα έχει διευκρινίσει ο Υπουργός Γεωργίας που είναι ο καθ' ύλην υπεύθυνος Υπουργός. Επαναλαμβάνω ότι ο κ. Ιωαννίδης υπόσχεται ότι πολύ σύντομα θα έχουμε αποτέλεσμα με ένα πολύ καθαρό νερό. Εύχομαι και ελπίζω ότι αυτό θα γίνει. Διαφορετικά οι ρήτρες του συμβολαίου θα λειτουργήσουν. Σας είπε ο Υπουργός ότι κάθε μέρα από ένα σημείο και μετά το πρόστιμο είναι 20 χιλιάδες ευρώ.

Για το γάλα υπάρχει η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού. Μακάρι να μπορούσα, και θα το έκανα αυθημερόν, να αποκαθιστούσα την τιμή του γάλακτος. Για το ρεύμα δεν είμαι σίγουρος ότι είναι το πιο ακριβό ρεύμα στην Ευρώπη και διεθνώς, όπως λέτε. Δυστυχώς, παράγουμε ρεύμα μόνο από το πετρέλαιο και το πετρέλαιο έχει

ανεβάσει τις τιμές του στα ύψη. Αν θέλετε θα κάνω αυτοκριτική γιατί ως τώρα δεν έχει υλοποιηθεί η απόφαση για αξιοποίηση υγραερίου. Ξέρετε τη δική μας άποψη εδώ και πολύ καιρό. Καθυστερήσαμε μερικά χρόνια, δυστυχώς, και από τώρα και στο εξής, παρ' όλο που γίνονται συζητήσεις περί συμπιεσμένου αερίου, σας λέω ότι θα κωφεύσουμε. Θα βάλουμε μπροστά να γίνει ο τερματικός ξηράς για να τελειώνουμε με αυτή την ιστορία της χρήσης του υγραερίου για παραγωγή ενέργειας, για να μειωθεί το κόστος. Θέλω να σας πω ότι το κράτος δεν θα πάρει ούτε σεντ από την Αρχή Ηλεκτρισμού φέτος. Θα το πω αυτό για να το ακούσει ο κόσμος διότι γίνεται πολύς λόγος ότι παίρνουμε πολλά λεφτά από την Αρχή. Ούτε σεντ δεν θα πάρουμε και αυτό είναι μια συμφωνία στην προσπάθεια να χαλιναγωγηθούν κάπως τα πράγματα.

Ερώτηση: Θα παραμείνω στο θέμα της ακρίβιας. Στην τελευταία Σύνοδο Κορυφής οι 27 παρέπεμψαν το θέμα της λήψης μέτρων ουσιαστικά για αντιμετώπιση της ανόδου των τιμών των τροφίμων και των καυσίμων στην επόμενη Σύνοδο Κορυφής. Βρίσκεται καθόλου στις σκέψεις της Κυβέρνησης η λήψη κάποιων ενδιάμεσων μέτρων ή επιπλέον μέτρων –γιατί έχετε εξαγγείλει και κάποια- για ανακούφιση των χαμηλά αμειβόμενων τάξεων;

Απάντηση: Θέλω να ξέρετε ότι, δυστυχώς, τα οικονομικά του κράτους δεν είναι ανεξάντλητα. Έχουμε εισοδήματα, έχουμε και έξοδα και σας είπα, πάρα πολλά έξοδα, τα οποία έχουμε αποφασίσει, και υπάρχουν στους προϋπολογισμούς του 2009 ακόμη περισσότερα έξοδα. Μακάρι η Ευρωπαϊκή Ένωση να ήταν ελαστική και σε ό,τι αφορά κάποια της κριτήρια. Θέτει αυστηρότατα κριτήρια σε ό,τι αφορά στα δημοσιονομικά. Εάν μας επέτρεπε να έχουμε ένα μικρό έλλειμμα, θα παίρναμε κι άλλα μέτρα. Δεν επιτρέπει. Και δεν επιτρέπουν και οι μεγάλοι σε αυτό. Κατά συνέπεια, όταν λένε κάποιοι μεγάλοι ότι αυτό είναι θέμα που αφορά τις Κυβερνήσεις των χωρών μελών, είναι μια κουβέντα, αλλά από εκεί και πέρα, τις Κυβερνήσεις είτε δύνανται είτε δεν δύνανται, τι γίνεται; Άρα, θα συζητηθεί στην πορεία στο Συμβούλιο –κατά τη δική μου εκτίμηση- κατά πόσον υπάρχει πιθανότητα ή δυνατότητα να υπάρχει σκόντο σε κάποια κριτήρια. Διαφορετικά θα είναι πάρα πολύ δύσκολο, και εγώ δεν θα ήθελα ποτέ να είμαστε –αν θέλετε- παρατηρητές της κατάστασης. Θέλω και προσπαθούμε να βρούμε τρόπο να παρεμβαίνουμε. Μπορούμε και συλλογικά και συνολικά να κάνουμε εξοικονομήσεις χωρίς να απεμπολεί η πολιτεία τις ευθύνες της απέναντι στον κόσμο. Άρα, προβληματίζεται μεν η Ευρωπαϊκή Ένωση, έγινε και μια κάπως πολύ έντονη συζήτηση στη διάρκεια της τελευταίας σύναξης σε επίπεδο κορυφής, αλλά εμείς είμαστε από εκείνους οι οποίοι έκαναν τις τοποθετήσεις υπέρ των φτωχών στρωμάτων και χαλιναγώγησης της ακρίβιας, όπως και μερικοί άλλοι. Άλλοι, όμως, έκαναν εντελώς διαφορετικές τοποθετήσεις.

Ερώτηση: Τελευταίο, αλλά όχι έσχατο, επίτευγμα της Κυβέρνησης, στο οποίο αναφερθήκατε, ήταν η σύσταση της Εθνικής Επιτροπής κατά των Ναρκωτικών. Να καταλάβουμε ότι θα τεθεί επικεφαλής αυτής της συμμαχίας, εμπνέοντας και την ανάλογη αισιοδοξία στον πολίτη ότι αυτή η μάστιγα των ναρκωτικών θα αντιμετωπιστεί και ποιοι είναι οι ποιοτικοί και ποσοτικοί στόχοι, τους οποίους έχετε θέσει;

Απάντηση: Πρώτα από όλα, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας καθ' ύλην προεδρεύει του Εθνικού Συμβουλίου για τα Ναρκωτικά. Θέλω να γίνει κάτι πιο ευρύτερο ακόμη. Θέλω να το κάνουμε ξεκάθαρο ότι οι ρίζες του προβλήματος είναι πολλές και μία εξ αυτών είναι και το ίδιο το σύστημα και η κρίση που διέρχεται σε παγκόσμια κλίμακα. Εμπορεύονται τα πάντα. Τα πάντα είναι εμπόριο. Και τα ναρκωτικά. Διάγουμε κρίση θεσμών και αξιών σε παγκόσμια κλίμακα. Η ακρίβια τώρα, η φτώχεια, η εξαθλίωση είναι αιτίες που εξωθούν ανθρώπους στο περιθώριο, να χάνουν, δηλαδή, την ελπίδα για τη ζωή και το όραμα για τη ζωή. Εδώ στην Κύπρο όλα αυτά μαζί παίζουν το ρόλο τους. Είναι λιγότερη, βεβαίως, η φτώχεια στην Κύπρο από ό,τι σε πολλές άλλες χώρες, και μιλώ και για χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Λέγεται ότι στην Ελλάδα, περίπου, το 40% του κόσμου ζει στο επίπεδο της φτώχειας ή κάτω από το επίπεδο της φτώχειας. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι σχεδόν το 20%, σε εμάς είναι 8% και προσπαθούμε να το μειώσουμε. Βεβαίως, αυτό δεν σημαίνει ότι θα εφησυχάσουμε. Στόχος μας, όπως είπα, είναι να εξαλειφθεί η φτώχεια από τον τόπο μας. Βεβαίως, δεν μπορεί να γίνει ως διά μαγείας, σε μια μέρα. Κατά συνέπεια, ναι, δηλώνω ότι τίθεται επικεφαλής αυτής της παγκοινωνικής προσπάθειας για να αντιμετωπίσουμε αυτή τη λαίλαπα.

Ερώτηση: Θα ήθελα να σας ρωτήσω για τον τομέα της υγείας. Έχει δύο πτυχές η ερώτησή μου. Πρώτον, επειδή στο προεκλογικό σας πρόγραμμα υποσχθήκατε ότι το κράτος θα δίνει σε όλους τους πολίτες ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας, θέλω να ρωτήσω κατά πόσο αυτό ισχύει και στην πράξη, διότι εξ όσων γνωρίζουμε, και οι πολίτες το γνωρίζουν πολύ καλά, υπάρχει μια διάκριση μεταξύ μιας μεγάλης μερίδας Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων που δικαιούνται απολύτως δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Η δευτέρα πτυχή έχει να κάνει με το Γενικό Σχέδιο Υγείας, κατά πόσο υπάρχει οποιαδήποτε απόφαση για οριστική αναστολή του ή κάποια άλλη εξέλιξη.

Απάντηση: Κατ' αρχήν δεν κάνω απολογισμό της πενταετίας. Μιλούμε για 120 μέρες σε σχέση με 1800. Ο τομέας της υγείας νοσεί, το γνωρίζουμε αυτό. Έχουμε πρόβλημα στον τομέα της υγείας το οποίο είναι καθημερινό. Γίνονται έντονες και συντονισμένες προσπάθειες σταδιακά για να αντιμετωπιστεί. Λυπάμαι γιατί τίθεται ερώτηση περί διάκρισης υπέρ των Τουρκοκυπρίων. Ανέμενα ότι θα είμαστε πιο ανθρώπινοι, διότι απευθυνόμαστε και

στους Τουρκοκύπριους. Η Κυβέρνηση Παπαδόπουλου που έλαβε αυτό το σωστό μέτρο δεν μπορούσε να θέσει εισοδηματικά κριτήρια για τους Τουρκοκύπριους, γιατί δεν έχουμε τα μέσα να θέσουμε εισοδηματικά κριτήρια. Γι' αυτό, για να υλοποιηθεί αυτό το μέτρο, και νομίζω ότι αυτό είναι η αιτία να ταλαιπωρούνται οι Ελληνοκύπριοι. Χρειάζεται περισσότερη οργάνωση, ασφαλώς, περισσότερη προσοχή. Από εκεί και πέρα, πολύ περισσότεροι Ελληνοκύπριοι μέσα από τα εισοδηματικά κριτήρια που υπάρχουν έχουν τη δυνατότητα της δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Κάποιοι υψηλά αμειβόμενοι δεν έχουν αυτή τη δυνατότητα. Δεν νομίζω ότι είναι θέμα διάκρισης. Μακάρι να μπορούσαμε να είχαμε τα ίδια κριτήρια και για τους Τουρκοκύπριους. Απλώς για λόγους πρακτικούς δεν μπορούμε να το κάνουμε αυτό.

Δεν έχει ληφθεί καμιά απόφαση για αναστολή της εφαρμογής του Σχεδίου Υγείας.

Ερώτηση: Θα ήθελα να επανέλθω στο θέμα του νερού. Αν ήσασταν ένας απλός πολίτης και βλέπατε τους χειρισμούς των τελευταίων ημερών, θα σας ενέπνεαν εμπιστοσύνη αυτοί οι χειρισμοί; Αν ακούγατε τον Υπουργό Γεωργίας να μιλά για νερό από το Λίβανο, δήλωση χωρίς διερεύνηση, αν βλέπατε πανηγυρικού χαρακτήρα εκδηλώσεις στο Σταυροβούνι για κάτι που κανονικά έπρεπε να κλαιγάμε γιατί καταλήγουμε στα στρατηγικά μας αποθέματα, αν βλέπατε αγιασμούς στο πλοίο που όπως είπατε και εσείς κάνει βόλτες στο λιμάνι για να μην δημιουργηθεί πρόβλημα στο νερό, αν ακούγατε –και αυτό είναι το αποκορύφωμα– τον Υπουργό Γεωργίας να ερωτάται για το συμβόλαιο και να λέει «να πάω στο γραφείο μου για να δω τι λέει το συμβόλαιο», και δεδομένου ότι σε 15 μέρες η Λεμεσός δεν θα έχει νερό, πώς θα νιώθατε ως απλός πολίτης;

Απάντηση: Είμαι απλός πολίτης και για πολλά πράγματα νιώθω πολύ καλά και για πολλά πράγματα μπορεί να μην νιώθω κι εγώ καλά. Για το ότι δεν έχουμε νερό, για παράδειγμα, διότι τα ίδια μέτρα που λαμβάνονται για τον καθένα λαμβάνονται και για μένα. Και εγώ ο ίδιος προσπαθώ να κάνω τις εξοικονομήσεις που πρέπει να κάνει ο κάθε πολίτης της Δημοκρατίας. Ο αρμόδιος Υπουργός προσπάθησε από την πρώτη στιγμή πραγματικά, πολύ δραστήρια, εκ μέρους της Κυβέρνησης να υλοποιήσει τις αποφάσεις αυτής της Κυβέρνησης. Αν υπήρξαν και μια-δυο δηλώσεις που να ήταν ατυχείς από τον οποιονδήποτε από εμάς, θα ζητήσουμε την κεφαλήν μας επί πίνακι; Και γιατί δηλαδή αυτή η Κυβέρνηση, η οποία έχει ένα απολογισμό θετικότατο για τους πρώτους τέσσερις μήνες της συνδιακυβέρνησης της, πρέπει να χάσει την εμπιστοσύνη του κόσμου γιατί έγινε αγιασμός; Μπορεί ούτε εμένα να μου πολυάρεσε που έγινε αγιασμός, αλλά δεν θα το κάνω θέμα. Συμβαίνουν αυτά δυστυχώς και μακάρι να μην συνέβαιναν. Εγώ, από δικής μου πλευράς έλεγα σε κάθε Υπουργικό Συμβούλιο να είμαστε πιο χαμηλών τόνων, να έχουμε αποτέλεσμα και μετά να μιλούμε. Αυτό ισχύει για όλα τα Υπουργεία και όλα τα Τμήματα της Κυβέρνησης και για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Εγώ δεν είμαι πολύ ομιλητικός, αλλά αυτό είναι γιατί δεν θέλω να είμαι, προσέχω. Η παραίνεσή μου από την πρώτη μέρα που συνήλθε το Υπουργικό Συμβούλιο ήταν να λέμε λιγότερα και να κάνουμε περισσότερα. Αλλά, δεν μπορώ τώρα να μην επαινέσω τον Υπουργό για τις μεγάλες προσπάθειες τις οποίες καταβάλλει.

Όσον αφορά τα στρατηγικά αποθέματα, άρχισαν να ακούγονται διάφορα. Μπορεί να υπάρχουν πολύ περισσότερα, γίνονται έρευνες. Αν στο τέλος της ημέρας δηλαδή βρεθούμε διψασμένοι δεν θα χρησιμοποιήσουμε πηγές οι οποίες υπάρχουν γιατί είναι στρατηγικά αποθέματα; Και βεβαίως θα χρησιμοποιήσουμε, διότι θέλουμε να μην διψά ο κόσμος. Η έγνοια μας είναι ο κόσμος και δεν νομίζω ότι μια πηγή στο Σταυροβούνι είναι τα στρατηγικά μας αποθέματα και θα τα χάσουμε.

Ερώτηση: Ήδη έχει εκφραστεί με ικανοποίηση ο λαός σχετικά με την εξαγγελία σας για τις επιχορηγήσεις προς τον προσφυγικό κόσμο, ωστόσο παραμένουν αρκετά προβλήματα που εκκρεμούν σε σχέση με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των οικιών και συγκεκριμένα για πρόσφυγες οι οποίοι ανέγειραν τις κατοικίες τους σε τουρκοκυπριακή γη χωρίς να το γνωρίζουν. Τι προτίθεται να κάνει η Κυβέρνηση για να ξεπεραστεί αυτό το πρόβλημα;

Απάντηση: Δεν είναι απλό πρόβλημα. Δεν είναι δυνατόν να πει τώρα ο Δημήτρης Χριστόφιας «οί άλλοι δεν μπόρεσαν να το λύσουν, εγώ εξαγοράζω όλη αυτή την γη και δίνω τίτλους ιδιοκτησίας». Αρχίσαμε συνομιλίες αυτή τη στιγμή. Έχω υποσχεθεί σ' αυτούς τους ανθρώπους, που πράγματι θεωρώ ότι είναι αδικημένοι και ότι κακώς το κράτος τους έδωσε τη δυνατότητα να κτίσουν με αυτοστέγαση πάνω σε τουρκοκυπριακή γη διαβεβαιώνοντάς τους ότι είναι κρατική γη – αυτό είναι δεδομένο, το είπα και δημόσια – να μελετήσουμε τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος. Επαναλαμβάνω, είναι 120 μέρες, μπήκαμε στα πολύ βαθιά νερά να κολυμπήσουμε, στους ωκεανούς, όχι στη Μεσόγειο, σε ό,τι αφορά στο Κυπριακό από την πρώτη στιγμή. Προσπαθούμε να είμαστε συλλογικοί, θέτουμε προτεραιότητες, αυτό το θέμα είναι στην ημερήσια διάταξη. Δεν είμαι σε θέση τώρα να πω ότι λύνεται το πρόβλημα. Είναι κάτι που εμένα με προβληματίζει και με βασανίζει.

Ερώτηση: Με το θέμα του νερού, αλλά και την κατάσταση στα αεροδρόμια που είναι αποτέλεσμα έργων που αναλαμβάνονται από ιδιώτες, μήπως ο έλεγχος δεν είναι ικανοποιητικός ή μήπως κάποιες ζωτικής σημασίας Υπηρεσίες θα έπρεπε να παραμείνουν στα χέρια του δημοσίου;

Απάντηση: Είναι μια πρόκληση το ερώτημα. Το σύστημα της άκρατης ελεύθερης αγοράς είναι η αιτία πολλών ανωμαλιών σε όλα τα κράτη, όχι μόνο στην Κύπρο, όχι μόνο στα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά σε παγκόσμια κλίμακα. Εμείς, όπως ξέρετε, υποστηρίξαμε ότι τα αεροδρόμια έπρεπε να είναι ιδιοκτησία του κράτους και να αναλάβουν και τη λειτουργία και την οικοδόμηση τα αεροδρόμια και αποδείξαμε ότι ήταν δυνατόν να γίνει αυτό το πράγμα με το αζημίωτο. Δηλαδή, η Κυβέρνηση στο τέλος της ημέρας να αποσβέσει και να έχει και κέρδη από αυτή την υπόθεση και να ελέγχει πραγματικά και τη διακίνηση, την είσοδο, έξοδο και εξυπηρέτηση των επιβατών. Δυστυχώς, άλλη Κυβέρνηση - ήταν της μόδας τότε αυτά - και η πλειοψηφία της Βουλής των Αντιπροσώπων αποφάσισε τη μέθοδο του BOT, να τα δώσει σε ιδιώτες. Από εκεί και πέρα, παρά τις προσπάθειες τούτης της Κυβέρνησης να συζητήσουμε ακόμα και τα συμβόλαια που έγιναν, ήρθαν και μας βρήκαν αυτά τα γεγονότα, τα οποία μας θλίβουν πραγματικά. Μπαίνουμε στην καρδιά της τουριστικής περιόδου και για την Κύπρο είναι μείωση του κύρους της ως τουριστικός προορισμός. Ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων που είναι ο καθ' ύλην υπεύθυνος νυχτοζημερώνεται τώρα σε μια προσπάθεια να επιβληθεί τάξη στο τέλος της ημέρας. Από τον ιδιώτη ανάλαβαν ιδιώτες, με βάση και απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πάλιν, για να μην είναι μονοπώλιο η εκμετάλλευση της υπόθεσης αεροδρομίων, και έχουμε αυτά τα αποτελέσματα, δυστυχώς. Σας διαβεβαιώνω ότι δίνουμε μάχη εντός συγκεκριμένων και στενών χρονικών πλαισίων να λυθεί αυτό το ζήτημα.

Ερώτηση: Πόσο σημαντικός είναι για σας ο ρόλος της Αστυνομικής Δύναμης Κύπρου στην εικόνα της Κυβέρνησης, και το λέω αυτό με βάση κάποια θλιβερά γεγονότα που είχαμε τελευταία και τη γνώμη των πολιτών ότι η Αστυνομία, όχι ότι δεν μπορεί να ελέγξει, αλλά κάπου έχει ξεφύγει σε ένα σημείο παραβατικότητας στην Κύπρο.

Απάντηση: Έχω διαφορετική άποψη από εσάς σε ό,τι αφορά το γενικό συμπέρασμα. Τα τελευταία χρόνια θεωρώ ότι η Αστυνομία έχει έρθει πιο κοντά στον πολίτη και ο πολίτης πιο κοντά στην Αστυνομία. Η δική μου η συνεχής παραίνεση είναι ότι αυτές οι κακόγουστες εξαιρέσεις πρέπει να πάψουν να υπάρχουν. Πρέπει ο Αστυνομικός, ο οποίος είναι εντεταλμένος να διατηρεί την τάξη, να πείθει τον πολίτη ότι αυτή είναι η δουλειά του. Δηλαδή, η δουλειά του είναι να εξυπηρετήσει την πολιτεία, να εξυπηρετήσει τον πολίτη, και όχι να επιβάλει, να κάνει «τσαμπουκά». Πιστεύω ότι η σημερινή ηγεσία της Αστυνομίας είναι ηγεσία η οποία καθοδηγείται από αυτή τη γραμμή, θα έλεγα και από μόνη της, χωρίς παραίνεση, αλλά και σε στενή επαφή και μαζί μου και σε συνεργασία του Υπουργείου Δικαιοσύνης μαζί με την Αστυνομία και την προεδρία της Δημοκρατίας. Η δική μου ελπίδα και όραμα είναι, όσο γίνεται, να κάνουμε μια Αστυνομία υπόδειγμα, η οποία να έχει και κύρος. Πρέπει και ο πολίτης τον άνθρωπο που του έδωσε εντολή να τον προσέχει και να τηρεί την τάξη, να τον σέβεται διότι καμιά φορά και εμείς οι πολίτες το παρακάνουμε. Χρειάζεται και αλληλοσεβασμός.

Ερώτηση: Είναι κατανοητό ότι δεν χωράνε όλα στην εισήγησή σας, αλλά δεν ακούσαμε κάποια κίνητρα για την αύξηση του πληθυσμού. Δεν μπορούμε όλοι να κάνουμε τρίδυμα.

Απάντηση: Είναι θέμα το οποίο έπεται αυτό. Υπάρχουν μέτρα που αφορούν τους πολύτεκνους. Θα επανέλθουμε για τα ζητήματα αυτά μέσα στο πλαίσιο και των υποσχέσεων που δώσαμε και στους πολύτεκνους, αλλά, επαναλαμβάνω, και θέλω να παρακαλέσω τον κόσμο να δείξει κατανόηση. Δεν μπορούν όλα να γίνουν μέσα σε 2-3 μήνες, είναι ανθρωπίνως αδύνατο.

Ερώτηση: Μιλήσαμε για το χάος στα αεροδρόμια, για το χάος που επικρατεί στη Eurocyprgia όπως φαίνεται, αλλά και για τις δυσκολίες της Cyprus Airways. Τι προτίθεστε να κάνετε;

Απάντηση: Εγώ δεν μιλώ για χάος, γιατί στο τέλος της ημέρας αν λάβω υπόψη μου κάποια μέσα μαζικής επικοινωνίας, πρέπει να βρω χαράκωμα να μπω μέσα, να υψώσω τα χέρια και να πω καταστραφήκαμε. Να μην υπερβάλλουμε. Υπάρχουν προβλήματα και δίνουμε τη μάχη να αντιμετωπίσουμε αυτά τα προβλήματα. Όχι για όποιο πρόβλημα δημιουργείται να λέμε χάος, καταστροφή. Εγώ δεν βλέπω να καταστρέφεται η Κύπρος. Μάλιστα, έχει πρόβλημα. Το καταδικάζω εγώ το πρόβλημα και δίνω τη μάχη μαζί με τα υπόλοιπα μέλη της Κυβέρνησης και όλους τους μηχανισμούς να το αντιμετωπίσουμε. Αλλά, δεν επικρατεί χάος στη Eurocyprgia, δεν το νομίζω, ούτε στις Κυπριακές Αερογραμμές επικρατεί χάος. Ασφαλώς υπάρχουν προβλήματα. Η διαλεκτική της ανάπτυξης είναι η διαλεκτική της αντιμετώπισης καθημερινών προβλημάτων. Είτε το θέλουμε είτε όχι η ίδια η ανάπτυξη και οι απαιτήσεις της ζωής δημιουργούν νέα προβλήματα και είμαστε εδώ για να τα αντιμετωπίζουμε.

Ερώτηση: Δουλεύω για ρωσική εφημερίδα εδώ στην Κύπρο και οι αναγνώστες μας έχουν τις ίδιες ερωτήσεις. Βλέπουν ότι οι τιμές του πετρελαίου ανεβαίνουν παγκόσμια, η βενζίνη ανεβαίνει και στην Κύπρο, όταν όμως οι τιμές του πετρελαίου διεθνώς πέφτουν, η τιμή της βενζίνης της Κύπρου μειώνεται λίγο ή δεν μειώνεται καθόλου. Τώρα όμως θα έχουμε αύξηση των τιμών του νερού πολύ σύντομα, όπως και της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος. Άρα το θέμα είναι, όταν η τιμή του νερού ανέβει και λυθεί εν μέρει το πρόβλημα με αφαλάτωση, τότε θα μειωθεί η τιμή του νερού στην Κύπρο;

Απάντηση: Θα ήθελα να δώσουμε πρώτα ένα μήνυμα στον κ. Δημήτρη Μεντβιέντεφ και στον κ. Πούτιν να δουλέψουν ώστε να μην ανεβαίνουν τόσο πολύ οι τιμές του πετρελαίου για να έχουμε κι' εμείς καλύτερη δυνατότητα να μην ανεβαίνουν οι τιμές ψηλά. Η ουσία του ερωτήματος είναι άλλη, η ουσία του ερωτήματος κτυπά και την καρδιά του προβλήματος, αν θέλετε, αλλά να μου επιτρέψετε να πω και του συστήματος. Δεν υπάρχει δυνατότητα στην Κυβέρνηση, την ώρα που βλέπει ότι μειώνονται οι τιμές, να εκδώσει διάταγμα και να πει ότι αυτή θα είναι η τιμή από εδώ και πέρα διότι έχουν μειωθεί οι τιμές. Λειτουργεί η ελεύθερη αγορά και η ελεύθερη αγορά καμιά φορά οδηγεί σε κερδοσκοπία και η κερδοσκοπία σε αισχροκέρδεια και κάποιος, ένεκα του ότι είναι ίσως με άδεια χέρια και ο άλλος με πανοπλία, προσπαθεί να αντιμετωπίσει την κατάσταση, δυστυχώς. Ξέρετε τη φιλοσοφία μου, όμως κάνουμε αυτούς τους χειρισμούς στο πλαίσιο του συστήματος, ως μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δίνουμε τη μάχη και αυτή η Κυβέρνηση θα δώσει τη μάχη ούτως ώστε και ο ίδιος ο πολίτης, αλλά και η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού πραγματικά να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο, και όλοι οι άλλοι μηχανισμοί, διότι δεν μπορεί να εκδώσει διάταγμα η Κυβέρνηση. Μακάρι να μπορούσαμε να εκδώσουμε διάταγμα και ειλικρινά σας λέγω ότι σίγουρα θα μεριμνούσαμε για να μειώνονται οι τιμές όταν μειώνονται οι τιμές των πρώτων υλών.

Θέλω να σας ευχαριστήσω θερμά για την προσέλευση και για την υπομονή σας για δύομισι σχεδόν ώρες να είμαστε καθηλωμένοι στις καρέκλες και να ακούτε τις απαντήσεις, τις ερωτήσεις και τις εισαγωγές που έχουν γίνει. Στόχος αυτών των διασκέψεων είναι μέσω σας ο κυπριακός λαός να γίνεται κοινωνός των προσπαθειών που κάνει αυτή η Κυβέρνηση και για την προώθηση λύσης του κυπριακού προβλήματος μέσα από τόσες πολλές δυσκολίες και μέσα από συμπληγάδες που περνούμε, αλλά και για μια δικαιότερη κοινωνία και, βεβαίως, για τις προσπάθειες να αντιμετωπίσουμε και τους εξωγενείς παράγοντες οι οποίοι κάνουν τη ζωή μας πιο δύσκολη. Ευχαριστώ θερμά, είμαι πάντοτε στη διάθεσή σας και μέσω του Στέφανου Στεφάνου, αλλά και απευθείας και θα συναντιόμαστε κατά καιρούς ούτως ώστε να αναπτύσσουμε αυτό το δημιουργικό διάλογο ο οποίος και σήμερα έχει λάβει χώραν. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ και ευχαριστώ και τον κόσμο που έχει την υπομονή να μας ακούει.

Εκτύπωση